Массе а. мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувла 1923 шера дешз • ШОАТТА, 13 апрель, 1974 шу. • № 45 (5341) • Мах 2 кап.

МИШТАЙ ШУН АГИТПУНКТЕ

Пачхьалкхийн эгIаре лакхарIа йолчу органе — Советски Социалистически Республикийн Союза Лакхехьарча Совете харжамаш дере кийча дара болх дIаболабелла. Ухх денашка Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиуме чIогIелла Союза Советаш КъамиЙ Советан харжамаш дара йолча округийн харжама комиссеш. Республикан дукхахьа меттигашкахь харжама участкашкахь окружной харжама комиссешкахь ахьрхIа помещенеш кийчъина, болх бе йолийна агитпунктийн, айдадь шеан хьалхар харжамашта кIошт харжама участкашкахь, организационни агитационно-массови болх кхачаме белгалъянча агитколлективаш. Агитпункташкахь харжама участкашкахь къахьоьгуш пропагандисташ, харжама система дIайовзийташ ихтаме болх чохк бехк. Республикехь эзараш болча агитаторша, политинформаторша, лекторша, докладчикаша кхе кхоьчу агитационно-массови болх меттиге ма дIабаьхьна КПСС ЦК партин советски халкъе ден дакъа Кхайкарло, беш эрий дахалер кхаьчна, 20 шу дизар хетаьлче Алма-Ата хилла меттигчин заседане КПСС ЦК Генеральни секретара нах. Л. И. Брежнева дальче къамела.

Харжамашта хьалхарча агитационно-массови белхан лерам тIе меттиг ю агитпункташ. Шеан белх цар лератIе вIаштIехьбаннхарах, хаамахь из дIабоьлаберах, царна кертахь меттигашта шеан дакхараш дизза доьзарах тийша дукха ю. СССР Лакхехьарча Совете харжамаш дарах хоам баьча хьалхарча денош дешз болх бе йолабелла Грозни Победа проспектехь йолу № 27 йолча харжама участка агитпункт. СагартIeта а цуьн зала. Иштта тIе дешз безам болчу гезеташ, журналаш, харжамех лаьцна литература да, кхе кийчъина тематически стенд. Цу даргий агитпунктахь цара безам хааллийна укхаза оьмачун. Тхьо ит агитатор ю цигга болх беш. Цар бе безачу белха план оттаьйна, дежуристаш график чIагIъйна. ДукхагIбол агитаторш хIакхела хьалхарчехь вIашагIкхийтта хиннаб. Пенах хьаллехь йоьлчу харжамаш участка схема тIе белгалъяйна харжама участкехь чуйнагIе улицаш. Харжамашта хьалхара агитационно-массови болх дукххьашта беш ваш агитпункта заведующий А. Бандаренко. Иштта дика вIаштIехьбаьхна дIабоьлаба харжамашта хьалхара агитационно-массови болх «Красный молот» заводо культура Дворцахь уллехь № 13 йолча харжама участка, Сунженски района «Победа» колхозерча, Урус-Мартановски района № 7 йолча окружной харжама участкин Алхан-Калерча агитпункта, иштта кхьча харжамийн участкийн агитпункташ.

Цхьабакъда иштта лелаш гIуланхаш массехкаьа ю. Республикехь хIана а дукха а къахьоьгахошта ю агитационно-массови болх дIабоьлабанза бола агитпункташ. Эсала ю харжамашта хьалхара агитационно-массови болх вIашхIехьбаннхара гIуланк Шаьли, Гудермес, Ножай-Юрта иштта кхьча районийн агитпункташ.

Агитколлективийн болх дуккхача дакъа партийни организаци куьйгалдарах тийша бо. Цудухьа КПСС горкомаш, райкомаш, юкъханцара партийни организаци верцагIьяла ю агитпункташ шеан болх лерттIа вIашхIехьбаьнхна дIабоьлабара.

Харжамашта хьалхарча кампани цхьана дац ларда бовзаш. Партийни организаци тарно а оьш агитпункта чуйола меттигаш лерттIа гайтарна агитацица кийчъяра, уш харжархой тIеозаш хилийтара. Агитпункт чуйолаш йола меттиг ейлара, цIена хилийта еза. Цуьн советски харжама системах лаьцна литература, керла газеташ, журналаш, телефонаш бузаш хила беза кIорга агитпункта. Цига агитаторн болх кхачам кхьаьже беза агитационно-массови белхан, ешит йола дикагIбола производственникаш, коммунисташ. Цар белха план а дежурства график а оттае еза, политически литературца Iалашъе беза. Цхьан дийнахьа лаьгIбе йиш яц кхе юкъара агитационно-массови болх. Из тIеборзаьш хила беза тахан республикан промышленностан юртбахамен хьалхашка хIоттадинарш къахьегархой верцагIбатара, партин чуран даосан арахьаран политика кIорггера дIайовзийтара, цуьн советски харжамаш системах беседаш яра.

Агитпункташкахь агитаторийн белхан тIехьожам леттабе беза партийни организацеша. Цига харжархой даим ухаргбола, цар саккхьалдецархаргдола гIуланх вIашхIехьдаккха беза.

КПСС горкомашта, райкомашта, юкъхадарча партийни организацешта хIинц хьалхашкара меттигерча денхарех цаI хила беза агитпункта болх лерттIа вIашхIехьбаккхар.

НОВ. А. К. ЗЯЗИН НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНИ БОАХАМА МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Зязин Александр Кириллович Нохч-ГIалгIай АССР жилищно-коммунальни боахама министралла хьожаве.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

Гор. Грозный, 1974 шера 10 апрель.

НОВ. А. Т. ДЕГАЙ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНИ БОАХАМА МИНИСТРА ДЕКХАРЕХ МУКЪАВАЛИЙТАРАХ ДОЛА
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

пенсе тIе водаш хиларца кувзаденна нов. Дегай Александр Трофимович Нохч-ГIалгIай АССР жилищно-коммунальни боахама министра декхарех мукъавалийта.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

Гор. Грозный, 1974 шера 10 апрель.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМА КОМИССЕ

СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказегIа 1974 шера 16 июне иттаьнгIа харжамаш СССР Лакхехьарча Совета харжамаш хурга.

1974 шера 10 апреле Москвехь, Союзан ЦIагIа хилла СССР Лакхехьарча Совете харжамаш дара йолча Центральни харжама комиссе хьалхара заседани.

Ше къамельа деш Центральни харжама комиссе председатель академика П. Н. Федосеевс иштта лакха ейа дарах комиссе хаьнийа цIераргIа лер тIера баркал аьлар къахьегамхой коллективаштен общественни организацешна.

П. Н. Федосеева белгалдаьккхар, мехка лакхехьарча пачхьалкхан Iаьдала органе хуьда харжамаш йоккха политически событи йолуш. Советски Союза Коммунистически партена тоьаккхьа айхха кхотабелла а болчуш харжамашта вакхьабоьх советски нах.

Укх дIадахача дийна шера йоккхий исторически событеш хиннай. Советски общество дIахIоттар а политически социально-экономически дегIайовлахьара чекдамболлаш йоль программа оттаьй а вай дена коммунизм хьалхьара йоьхьан белгалдахь а йола КПСС XXIV съезд хиннай. Вай мехка халкъаша дезделира СССР кхоллам 50 шу дизар, цо къахьоьга хьахькхар ленински къамий политика котъяьнийла а социалистически къамийн народностийн доттагIалла а чIогIъелла а. ЧIоагIъенний хуьнек хааьханта юкъера Советски Союза положени, «Шийлача тIемагара» дахна кхохкам кIаьдберген тайп-тайпара общественни строй йолча пачхьалкхешта юкъе машаре гIуллакхаш лелахдерзен кхьаьда.

Советски наха къобал а ю хьинаре хьал а лакх вай партe курса арахьарен политика, цаьо дика а хеташ белгалдоьхна а чакхйоахача КПСС Центральни Комитето цуьн Политбюрос, цIеналера Л. И. Брежнева шеа а доккха дакъа лоцуш хилар.

Коммунизм хьалхьа дерригана зовкъаошка шоай са цаьн кхолаш къахьег болхлоша, колхозхоша, советски интеллигенца. КПСС ЦК (1973 ш.) декабрьски Пленума решенеш кхочаш е еш, партега, советски халкъага КПСС ЦК ас даьча Кхайкарала жоп а луш мехка шерра социалистически ях кархой нисалгIа пятилетка лаьлаглра, къолстамбеча шера заданеш тIакхьа декхараш толаме кхоачаш тIехкхоачаш дара тIехьа.

ДIахо П. Н. Федосеева кIоаргга даьшхар Центральни харжама комиссеха хьалхашке латта декхараш. Цо белгалдаьккхар, вай мехка харжамаш дар дерригача халкъа юкъара гIуллакх долга. Харжамашта дика кийчо елгеш уж дика чакхдоахилгех дукхагIча дакъе Центральни харжама комиссе, ерригача харжама комиссей балхах, къахьегамхой депутатий Советийн общественни организацейн балхах тийша да.

Центральни харжама комиссе заседане дийцар кхетте СССР Лакхехьарча Совете хургдолча харжамашта кийча йолча дешаш.

СССР Лакхехьарча Совете харжамаш дарах йолча Положенега хьежжа Центральни харжама комиссе оттайир харжама документий формаш. Союзан Совете дача харжамий бюллетенаш кIий хурга, Къамий Совете союзни республикагара дача харжамий бюллетенаш — сигала бос, хIаьта Къамий Совете автономни республикагара, автономни областагара, къаман округара дача харжамий — розови бос. Комиссе чIоагIйир депутаталла кандидаташта регистраци йолча окружной харжама комиссе протоколе форма, участковий окружной харжама комиссей кхадж тассара йолча протоколий форма, хIаьта иштта Союза Совета депутаталлей Къамий Союзе депутаталлей бержарий удостоверений формаш а. Центральни харжама комиссе оттайир СССР Лакхехьарча Совете дача харжамий харжама комиссей печатийн харжама хьажийн образецаш. Цу хьахтехьа комиссе заседане къамельаш дир СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретара М. П. Георгадзе, комиссе председатела заместитела В. В. Николаева-Терешковас.

Комиссе заседане къамельа дир Центральни харжама комиссе секретара И. В. Капитонова. Центральни харжама комиссе цIерагIа ерригача окружной участковий харжама комиссешка письмош дахьийта ьжна предложени елар во. Письмош тIе долча тайпара доазийт кургдолча харжамашна дувзадени цу комиссеша де дезар, цар бола вIаштIехьбаккхара практически тьехамаш ду. Комиссе чIоагIйир письмой тексташ.

СССР финансий министра И. Д. Пеурцева комиссега хоам бир Центральни харжама комиссе окружной харжама комиссешна бувзам кургболаш Iалашьрах. СССР Министрий Совета издательствай, полиграфе, книжни торговле гIуллакхашта йолча Пачхьалкхен комитета председатела Б. И. Стукалина комиссега дIахайтар СССР Конституцеца, «СССР Лакхехьарча Совете харжамаш дарах йолча Положенеца», хIаьта харжамаш деча хана эшаргдолча кхыча литератураца харжама хьаьнаи Iалашъяьлга.

Центральни харжама комиссе чIоагIйир балха план, республикашка, крайшка, областашка харжамашта кийчо ейта миштта йол хьажар духьа а харжама комиссешта практически новкъостал дар духьа а комиссе членаш командировка хьийта лаьрхIад.

Комиссе заседане дешаш дувзаче дакъа лаьцар Центральни харжама комиссе членаша: А. Н. Аксенова, А. А. Епишева, В. И. Прохорова, Е. М. Тяжельникова.

Центральни харжама комиссе заседане бар: Къамий Совете харжамаш дара йолча РСФСР харжама комиссе председатель А. В. Викторов, СССР машенийгIаьний министр В. П. Бешев, СССР торговле министр А. И. Струев, СССР Министрий Совета телевидени радиовещани Пачхьалкхен комитета председатель С. Г. Лапин, «Центросоюза» правлене председатель А. П. Климов, «Известия» яхача газета коьртера редактор Л. Н. Толкунов, СССР граждански авиаце министра заместитель Л. С. Свечников, СССР геологе министра заместитель А. А. Рясной, СССР чийраш боахача министра заместитель М. А. Орлов, РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Х. П. Нешков, РСФСР кема флота министр С. А. Кучкин, кхыйолча а центральни организацей ведомствай кулгалхой, советски общественноста, печатов, радиов телевиденен викалаш.

(ТАСС).

ДУКХА БЕРАШ ДОЛЧА НОАНОШТА «НАНА-ТУРПАЛ» ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА
СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
У К А З

«Нана-турпал» яха сийлен цIи йойла «Нана-турпал» яха ордени СССР Лакхехьарча Совета Президиума грамотен дIа а луш итт кхы совгIех бераш даьча а хьалкхедаьча а ноаношта:

НОХЧ - ГIАЛГIАЙ АССР-Е ГIОЛЛА

Абдурахманова Саламата — цIеннанна, Шалински района Шаьли яха юрт.

Албогачиева КъурейшIа Хьажифайна — цIеннанна, Малгобекски района Новый - Редант яха юрт.

Алихаджиева Салихьата — цIеннанна, Грозненски район, Пригородни яха юрт.

Амерханова Тумишайна — цIеннанна, Грозненски район, Гикало яха поселок.

Бачаева Таиса — цIеннанна, город Аргун.

Гуляева Радимхана — цIеннанна, Малгобекски район, Новый-Редант яха юрт.

Гуляева Ася Юлена — гIишлошъечча участка болхлочоа, Малгобекски район.

Дабаева Шайнана — цIеннанна, Шалински район, Шаьли яха юрт.

Евлоева Лидайна — цIеннанна, город Малгобек.

Каримова Жаставена — № 2 йолча совхоза болхлочоа, Грозненски район.

Керимова Залойна — цIеннанна, Грозненски района Пригородни яха юрт.

Лабазанова Забирата — цIеннанна, Грозненски района Гикало яха поселок.

Сатаева РабIата — цIеннанна, Шалински района Шаьли яха юрт.

Стрельченко Мария Лазаревнайна — цIеннанна, Малгобекски район, Вознесенская.

Ужахова Сулеймана Сапрата—болхлочоа, город Малгобек.

Циваева Марема — цIеннанна, Октябрьское яха юрт, Шалински район.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель **Н. ПОДГОРНЫЙ.**

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
25 март, 1974 шу.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо чIоагIъйй кхоссазлагIа харжача СССР Лакхехьарча Совете Нохч-ГIалгIай АССР-гара Союза Совете харжамаш дара 3 «Окружной комиссеи Къамий Совете харжамаш дара 11 Окружной комиссей составаш.

Окружной харжамий комиссешка оттаяьа общественни организацей, къахьегамхой общественни организацей, къахьегамхой общественни коллективаш 154 викал. Царна юкъе 76 кхалсаг, 79 КПСС членаш членалла кандидаташ, 75 парте воацар, царца 22 ВЛКСМ член.

Комиссешта юкъе валаве: 80 болхло, 29 колхозхо, 17 Iилмаш, хьалхьа дешара, культура укхаздело хоарахо болхло, 38 партийни, профсоюзни, комсомольски болхло, 10 инженерно-технически болхлой тIеман гIуллакх дераш.

Комиссей председателалла чIоагIбаь 8 болхло, 3 колхозхо.

Окружной харжамий комиссей состав чIоагIъярах долча Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаца кепатох газета шоллагIча агIон тIа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совет гульйрах дола
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

ПхеалгIа харжа Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета ворхIлагIа сесси 1974 шера 16 мае гулбе.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

г. Грозный,
1974 шера 12 апрель.

МЕХАНИЗАТОР! СУХАЛБЕ БIАЬСТАН БАЛХАШТА!

Доккхий декхараш тIаьйцад укх шера Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза колхозхоша. Цар дош деннад пачхьалкхенга сохкарчуя дукха дуллагIа ялт, бахьдараш, гом бокха.

ТIаьйца декхараш кхочашдара тIехьа кьовсам хIанзе баьржаб боахамо. Из кхетадеш да. Юртбоахама культурай хьункъам бIаьсти къахьегарга хьежжа хул. Боахама бригадашта юкъе шерра социалистически эхь эхьаржай бIаьстан ишара балхаш дикагIчча агротехнически хаттаршка чакхдахара.

Колхозхоша юкъе эхьарча социалистически эхь хьалхе хьаккхий укх денешка Тимошенко Яков Иванович керте латтача звенос. 180 гектар кхай тIа хьаклIаш, 120 гектар кхай тIа кортоли дIае еза а звено. ХIанзале 70 гектара тIа коартол дIайийна баьнаб кхаш лелаердараш, хIаьта хьажкIаш дIаера балхаш укх денешка дIадоладьад цар. Звено болхлоша дош деннад шоашкара хьалхе дIа ца эцаийта.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) Т. Я. Тимошенков П. И. Журавлев коартол дIаюш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

КХАШКАРА БАЛХАШ— СИХЕИ ДИКЕИ

Шерра [illegible] кхашкара балхаш тхо колхозе. БIаьстан юкъе шиъ ханнахьа латтана Iайна тIоадал дIакъайла, микха баьккха, культиваци ялатта кийчдаь дикагIйолча агротехнически хана дIабийнаб 262 гектар кан, цунах 50 гектар ялата лаьрхIар а болаш, 287 гектар люцерна, 90 гектар гидуаргеш.

ХIанз хьажкIаш дIае кийчо еш ба колхоза механизатораш. 800 гектара тIа кхеерга из культура укх шера колхоза. Кхо бIаь гектара тIа ялата лаьрхIа хIаьюргья уж.

Из культура кхеиа лаьрхIа механизированни звено я. Цуна керте латт хьажкIаш кхеяра йоккха опыт йола механизатор Ушаков Иван Андреевич. Заба хьачул тIекъатIа 7300 тонни органически удобрени а йилла хьажкIаш дIае хьакъоастадаь латта ХIанз бIаьстан юкъе латтапа Iайна тIоадал дIакъоолаш макха баьккхача хьатIаьла йола еша оасара баьлаш йоарра, латта хийсдара, цIимадаккхара культиваций еш ба механизатораш.

Къьестта дика къахьег механизатораш Магомадов Айсадулас, Габараев Исака, Ниководей Михаила. Шоай балха нормаш юкъера лаьрхIача 140—150 процент кхочашдеш дар.

ХьажкIаш дIае йолае дерригга кийча да, Регулировка ю кийча я сеялкаш. Йолаш я минеральни удобрени. Ялата лаьрхIа дIаюош хургйолча хьажкIий фуца кхьан тоссаргьа из кхай тIа.

ДIадахача шера хIара гектара тIара 32,3 центнер хьажкIаш чуера Ушакова звенос. Укх шера гектара тIара 32 центнер чуя социалистически декхар тIаийцад звенос.

Цахаддаш йоакхо ю колхозхошка гураха йийнача культураш а. ХIанз гураьха дув кIа, мукх дIабийнача кхашка тIаюхла йолаенача йоархIашта духьала, уж йоаера гербицидаш тохеш ба колхоза механизатораш. Уж балхаш 3000 гектара тIа де дезаш да. ХIаьта хIанале 1700 гектара тIа техай гербицидаш.

ЧIоагIа тержам тIабоахийт колхозе кхашка хий диллара. Боахама еррига хий система шиъ ханнахьа цIеньъа, тоаьь аьккха хьаьро торо хулийт колхозхошта хий диллара балхаш агротехнически дикагIйолча ханашка дIадоладе а чаккхаха а.

Чудуйташ 1500 гектар гурахьа йийнача культураштен 1150 гектар бIаьсти юкъа культураштен хий диллар дезаш ба колхоза кхаш лелаераш. ХIанзале гураьха йийнача культурий 800 боаьгIа гектара хий диллад.

Хий дуллачарна юкъе шоай нормаш дукха тIехкхочаш еш къахьег Бочин Василе, Колонец Анатоле, Качаров Дмитре.

[illegible],
Шелковской района Ленина цIерагIа колхоза кертера экономист.

ХЬАЖКIАШ ДIАЕ БОЛАБЕННАБ

Хоаш да ялат алсамдаккхара мел лоархIам болаш к хьажкIаш, хIаьта кхьаккханеца хувца йиш йоацаш доакъар а ма-хуъий хьажкIех. Из дика кхетаду «Джалка» яхача шалински совхоза латта лелаераша, цудухьа хаддалаза йоакхо ю укхаза хьажкIаш дика хьувкъара.

Дукхача шерашка ялата а доакъара а хьажкIаш кхее Iаьмача совхоза механизаторашна йоккха опыт Iоальй цу дакъе. Бакъда карагIдаьнначох кхоачам баь Iеш бац уж. Хаддалза эзгайоахаш тоаю хьажкIаш лелараа технологи, шерра-шера лакхбу цар хьувкъам, хьалха латта опыт балха юкъехкхь. Иштта дукха кердахар Iоандаьа совхоза комсомольско-кагирхой комплексни бригада бригадира Социалистически Къахьегама Турпала Саидов Баудиа, цуа бригадерча звеньевойе Джабраилов ХIарона, механизатораша Шубаев Шамила, Сербиев Саид-Хьасана, кхечар лоалахарча Черсий-Балкхарой республикерча хьажкIаш лелаерашкара. Массехказа хиннаб уж хоттагIий болча бахе

Лоаппача хана дIайийна хьалар бригада бIаьсти хьалха дIаюв культураш, шекара евкда. Къьостта теркам тIабахийта кийчдаь бригада механизаторша хьажкIаш дIаюргIйола аьтташ уж гураьхе аьха та. Цар тIа дукха органически удобренеш ихкай, кхоккха центнер гектара кхочаш тайсай минеральни удобренеш а. Дика кийчдаь да фу, тоаьь вIаштIехьъаьккхай еррига техника а. Ханнахьа вIашагIъехкай хьажкIаш лелаергйола звенош, царна дIатIадоагIъьйй чел яна техника. ВIаштIехьдаьккхад кхашка болх берий бытовой хьалаш.

...Самардийнахьа Iуйрийна кхашка вIашагIкхийтта механизатораш шин дага болаш бар. Цхьабараша йоахар хIана а хьалха да хьажкIаш дIае доладала, бакъда дукхагIбараш дIайийча баьахьа хеташ бар. ТIоккхе бригада агрономаца Гучигов ВахIадаца дага а ваьна Бауди водьо елар бола дIаболабе.

Цу дийнахьа силоса лаьрдIа дIайийла хьажкIаш дукха еле а — иттех гектар — из бола дIаболабе мукъе бенна Джабраилов ХIарон, цун звенощара Межидов Ваха, Усманов Абубакар, Дубаев Ваха дог Iабаш бар шоай балхах.

Совхозерчул йиъ центнер дукхагIа а йоалаш хIара гектара тIара 50 центнер фуальнада хьажкIаш чуэва лерхI укх шера Саидова бригада коллективо.

С. СУЛТАНОВ.

СОВЕТСКО-СИРИЙСКИ ПЕРЕГОВОРАШ

КПСС-н ЦК ас, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Советски правительства веларагIа 11 апреле официальни визитаца Советски Союзе венав Iарбий социалистически возрождене Парте Генеральни секретарь, Сирийски Iарбий Республика Президент Хафез Асад Сирийски партийно-правительственни делегацеца керте а волаш.

Самолета трапа юхе Хафез Асад дег тIарча белаьца тIаийцар КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорне, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина, СССР обороне министра, Советски Союза Маршала А. А. Гречкое, КПСС ЦК секретара Б. Н. Пономарева, СССР кхьалча мехкашцарча гIулакхий министра хьалхарча заместитела В. В. Кузнецова, кхыча официальни нaxa.

* * *

11 апреле Кремле дIайоладелар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнева, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорнева, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгинан Iарбий социалистически возрождене Парте (ПАСВ) Генеральни секретара, Сирийски Iарбий Республика Президента Хафез Асадан юкъера переговораш.

Дег тIарча хьалашкех дIахьа дуцар кхетадени дийцар советско-сирийски гIулакхех дола дешаш.

Дуней халкъашта юкъерча хьалах хагабоалача хана къаьста уйла тIаьххйтар Израила доал деча тIоэарийн уж хьалхоаттадеча арахьарча низийн белкагIа машара гIулакхьа кхераме бола кхоххам хIанз а латтача Гайгарча Малхбоалерча хьала.

Переговораш дIахо ергьа.

(ТАСС).

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР-гара СОЮЗА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕЙ СОСТАВ ЧІОАГІЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указ

«СССР Лаккхехьарча Совета хоржамаш дарах болча Положени» 43, 44, 45 статьяша магахьара Нохч-ГІалгІай АССР-гара Союза Совета хоржамаш дара Окружной хоржамий комиссей чІоагІйойла общественни организацей, къахьегамдой обществайи коллективайи укх лоехьара викалаш юкъе а бола:

ГРОЗНЕНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 415

Хоржамий комиссе председатель Даниленко Андрей Андреевич — Октябрьски революцие орден делаеча машинашъеча «Красный молот» завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Зубков Виктор Никифорович — мехкдаьтта, химически газовни промышленноста болхлой профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Сайханов Руслан Алавдинович — Нохч-ГІалгІай областной партийни организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Ахтирова Харон Ахтирпашич — «Грознефтехимзаводы» объединене производственно-товарни контора болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Кальченко Елизавета Ивановна — города Грозне № 7 йолча больница болхлой коллективагара;

Капазукова Галина Петровна — буровой балхаш дара Старогрозненски управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

[illegible] Мари Ивановна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ленински районни организацегара;

Незлова Ольга Федоровна — Грозненски трамвая управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Садуллаева Роза Хамидовна — города Грозне № 39 йолча юкъерча школа болхлой коллективагара.

Снежко Павел Васильевич — мехкдаьттеи тази йоахача «Октябрьнефть» управлене болхлошкарен, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Шульга Геннадий Петрович — Ленина ордеи делаеча Къилбаседа-Кавказски машинашъеча Грозненски отделене [illegible] транспорта болхлой профессиональни союза районни организацегара.

ГУДЕРМЕССКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 416

Хоржамий комиссе председатель Давлетмурзаев Хакайли Кайнмович — Гудермесски консервни завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Деннев Хусейн Бахарчиевич — Шалински районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Светайло Нина Петровна — культура болхлой профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Абдулкеримова Нура Саидовна — Веденски района В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара;

Атаев Афанасий [illegible] — Шалински районни коммунистически организацегара;

Атарщиков Виктор Иванович — юрта бохамен заготовкайн профессиональни союза Наурски районни организацегара болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Бетерсултанова Курмат — Шалински района Куйбышева цІерагІча колхоза колхозхошкара;

Заинаев Альбек Закаевич — Надтеречни района «Знаменский» комсаш делаеча совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Мулушев Сайдоснин — Ножай-Юртовски района А. Шерипова цІерагІча колхоза колхозхошкара;

[illegible] Хава Данилевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Шалински районни организацегара;

Хасарова [illegible] — Советски района В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара.

СУНЖЕНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 417

Хоржамий комиссе председатель Наленкин Яков Иванович — Сунженски района «Победа» колхоза колхозхошкара.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Тобоев Іабазбика Тархан — мехкдаьтта, химически газовни промышленноста болхлой профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Вороненко Алексей Захарович — Сунженски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Багуева Ахмат [illegible] — Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Виситаева Валентина Мадашевна — Грозненски района «Советская Россия» колхоза колхозхошкара;

Гарданов Мажита Шамсудин — Сунженски колхозийн магІарчеи гІишлошъеча управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Дахкильгов Товсе Борис — Г. Ахриева цІерагІча Назрановски «Электроинструмент» завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Дудаева Залга Андиевна — Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Зубова Екатерина Сергеевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Назрановски районни организацегара;

Исаева Лейла Магомедовна — Малгобекски района «Кавказ» колхоза колхозхошкара;

Кудинов Владимир Михайлович — Грозненски района В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОНИН.**

г. Грозный.
10 апрель, 1974 шу.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР-гара КЪАМИЙ СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕЙ СОСТАВ ЧІОАГІЪЯРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указ

«СССР Лаккхехьарча Совете хоржамаш дарах болча Положени» 47, 48, 49 статьяша магахьара Нохч-ГІалгІай АССР-гара Къамий Совете хоржамаш дара Окружной хоржамий комиссеш чІоагІйойла общественни организацей, къахьегамдой обществайи коллективайи укх лоехьара викалаш юкъе а болаш:

ЛЕНИНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 668

Хоржамий комиссе председатель Гойгова Іалдал-Хьамида Зарема — Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен университета студенташкарен профессорско-преподавательски составегарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Крутов Петр Максимович — сениг-баьцадарий «Родина» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе секретарь Варибрус Анатолий Иванович — Ленински районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Арсанукаева Лариса Керимовна — Грозненски барзкъаш тегача производственни объединене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Джабраилов Іабдул-Вахьап — Х. Нурадилова цІерагІча Нохч-ГІалгІай драматически театра творчески болхлой, болхлойн гІулакхерча нахьен коллективагара;

Краско Ирина Мечеславовна — М. Д. Миллионщикова цІерагІча Къахьегама ЦІеча Байракхан ордеи делаеча Грозненски мехкдаьтта института студенташкарен профессорско-преподавательски составагарен;

Левчинов Александр Корнилович — «Автоспецоборудование» Грозненски завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Махтамерзаев Лом-Аля Левкевич — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ленински районни организацегара;

Найденова Любовь Михайловна — кхачан промышленноста болхлой профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара;

Пелих Владимир Григорьевич — Октябрьски Революцие ордеи делаеча машинашъеча «Красный молот» завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Ширкова Антонина Григорьевна — Грозненски хлебокомбината болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

ЗАВОДСКОЙ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 669

Хоржамий комиссе председатель — Мамаев Махлад Абдулкаримович — СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически комбината болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Старкова Варвара Ивановна — мехкдаьтта, химически газовни промышленноста профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Батаев Саид Саидович — Заводской районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Балакирева Людмила Александровна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Заводской районни организацегара;

Вексман Александр Александрович — гІишлошъеча управлене вышкостроительни конструкцей Грозненски завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Жук Мефодий Васильевич — В. И. Ленина цІерагІча Къахьегама ЦІеча Байракха ордеи делаеча мехкдаьтта чакхдоахача Грозненски завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Замуреева Валентина Егоровна — Нохч-ГІалгІай «Терек» яхача даьхни хІамаш еча фирма болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Кудрявцев Фома Поппелович — «Грознефтехимремстрой» треста болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Рыбина Лидия Ивановна — Грозненски ацетонови завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Терентьева Любовь Сергеевна — А. Шерипова цІерагІча мехкдаьтта чакхдоахача Грозненски завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Чуваов Иван Иванович — № 7 йолча Грозненски монтажни специализированни управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

ОКТЯБРЬСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 670

Хоржамий комиссе председатель [illegible] Николай Иванович — Ленина ордеи делаеча Къилбаседа-Кавказски машинашъеча Грозный станце локомотивни депо болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Смирнова Лидия Александровна — «Грозгипросельхозстрой» Грозненски зональни института болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе секретарь Гароев Хьалиса Юсап — Октябрьски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Амирбеков Хьамзат — бурулдеттича балхий Октябрьски управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен,

Бестастная Нина Ивановна — Ленина ордеи делаеча Къилбаседа-Кавказски машинашъеча Грозный станце болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Бочкова Вера Васильевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Октябрьски районни организацегара;

Гапончик Елена Ильинична — мехкдаьттеи гази йоахача «Октябрьнефть» управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Гагагажев Мажарина Іалигхан — кхетакерча промышленностен коммунально-бытовой предприятейи болхлой профессиональни союза Нохч-ГІалгІай областной организацегара;

Евс Николай Петрович — город Грозне № 9 йолча юкъерча школа болхлой коллективагара;

Жук Лилия Михайловна — город Грозне машинашъеча больница болхлой коллективагара;

Комаров Петр Васильевич — Грозненски электро-механически завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 671

Хоржамий комиссе председатель Веремеев Леонид Никанорович — «Электроприбор» завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Хоржамий комиссе председатела заместитель Мукортова Анастасия Никифоровна — Старопромысловски районни коммунистически организацегара;

Хоржамий комиссе секретарь Решидова Раиса Халимовна — культура болхлой профессиональни союза Надтеречни районни организацегара;

Хоржамий комиссе членаш:

Гаталов Мауле Ахьмдович — «Чеченингушводстрой» гІишлошъеча управлене № 2 йолча дІа-юха делаеча механизированни колонна болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Давлаков Ваха Шомстиевич — Горагорски автотракторни колонна болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Дакуев Салман Хасанбиевич — Эскарен Авиацеи ГІодара Ший лоІамерча Общества (ДОСААФ) Старопромысловски районни организацегара.

Далаева Нура Умаровна — транспортни машинашъеча Грозненски завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Игнатенко Людмила Андреевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Старопромысловски районни организацегара;

Кузьминов Михаил Георгиевич — мехкдаьттеи гази йоахача «Горскнефть» управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Мадаева Матуса — комсаш доеча «Верхненаурский» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Щербаков Владимир Иванович — мехкдаьттеи гази йоахача «Старогрознефть» управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

ГРОЗНЕНСКИ-СЕЛЬСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 672

Хоржамий комиссе председатель Выючный Василий Степанович — 1 Мая цІерагІча колхоза колхозхошкара;

Хоржамий комиссе председатела заместитель — Страховская Нина Александровна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Грозненски районни организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Ахметханова Мальмада Тамара — Грозненски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Ананич Антонина Яковлевна — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара;

Вайсарова Рабиlат — «Юбилейный» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Беляева Вера Васильевна — «Пригородный» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Бойко Иван Антонович — юртбоахамен заготовкайн болхлойн гІулакхерча нахьен профессиональни союза Грозненски районни организацегара;

Гишларкаева Довка — Ермоловски оалхазараш леладеча совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Дадалов Имран Цуцаевич — механизированни карьерни бохама болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Исаев Шамхан Салманович — «Горячеисточненский» племсовхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Кайсеев Шервани Косумович — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Грозненски районни организацегара.

ГУДЕРМЕССКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 673

Хоржамий комиссе председатель Мажидова Тумиша Исмаиловна — Гудермесски района «Дружба» колхоза колхозхошкара.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Керимов Салман Саlаевич — Ножа-Юртовски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Кравченко Лидия Петровна — Гудермесски городской коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Герихановa Маруся Абдулвахабовна — Ножай-Юртовски района «Заветы Ильича» яхача колхоза колхозхошкара;

Дидина Зинаида Константиновна — Новогрозненски баркІшера школа болхлой коллективагара, Гудермесски район;

Куразов Хамид Титалович — юртбоахамен заготовкайн болхлойн гІулакхерча нахьен профессиональни союзе Гудермесски районни организацегара.

Ларсаева Кору — Ножа-Юртовски района Гагарина цІерагІча колхоза колхозхошкара;

Мулаев Галани Амбоаич — «Джалка» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Гудермесски район;

[illegible] Александра Дмитриевна — «Джалка» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Гудермесски район;

Салимсултанов Шамхан Асадулаевич — «Гудермесский» совхоза болхлошкара, юртбоахама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Шамсудинов Ваха — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара, Ножа-Юртовски район;

НАЗРАНОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 674

Хоржамий комиссе председатель Мислауров Хьусейн Уваїс — «Назрановский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Гараханов Хьамзата Іабдул-Хьамид — Малгобекски городской коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе секретарь Баранов Николай Иванович — Назрановски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Албакова Іаддалхьажина Мухарбик — «Октября 40 шу» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Дзейтов Джамалдин Мовлад — буруш деттача балхий Малгобекски управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Итарова Марет Израиловна — «Чечингсельстрой» треста № 432 йолча дІа-юха делача механизированни колонна болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Копарева Валентина Михайловна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Малгобекски городской организацегара;

Коригова Мальмадь Закаги — «Ингушский» совхоза болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен, Малгобекски район;

Попова Екатерина Дмитриевна — мехкдаьттеи тази йоахача «Малгобекнефть» управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Трифонова Светлана Ивановна — гор. Назрана № 27 йолча городской профессионально-технически училища болхлой коллективагара;

Хутиев Ювсапа Мустафа — Назрановски асхоза болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

НАУРСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 675

Хоржамий комиссе председатель [illegible] Василий Сергеевич — Калинина цІерагІча комсаш делаеча совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Травин Николай Петрович — Шелковской района Къахьегама ЦІеча Байракха ордеи делаеча «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхошкара.

Хоржамий комиссе секретарь Каримов Муса Мовлаевич — Наурски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Австова Татьяна Григорьевна — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара, Шелковской район;

Дмилечкин Николай Иванович — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара, Наурски район;

Зарецкая Светлана Алексеевна — комсаш делаеча «Наурский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Ибакова Зарнат Гайревна — Наурски юкъерча школа болхлой коллективагара;

Иншенко Надежда Гавриловна — «Красный [illegible]» яхача колхоза колхозхошкара, Шелковской район;

Кагаик Надежда Тимофеевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Шелковской районни организацегара;

Мунич Василий Николаевич — «Красное знамя» яхача колхоза колхозхошкара, Наурски район;

Тиханова Вера Андреевна — «Россия» яхача колхоза колхозхошкара, Наурски район.

СУНЖЕНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 676

Хоржамий комиссе председатель — Катасонов Андрей Дмитриевич — бурув тохера балхаш дела Карабулакски управлене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе председатела заместитель Харипов Абусаид Тлаусевич — «Новосельский» сениг-баьцадарий совхоза болхлошкар, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Ачхой-Мартановски район.

Хоржамий комиссе секретарь [illegible] Иван [illegible] — Сунженски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Алхазурова Паханат Магомедовна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Ачхой-Мартановски районни организацегара;

Арсанова Арубика — «Лермонтовский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Ачхой-Мартановски район;

[illegible] Зулай — [illegible] цІерагІча колхоза колхозхошкара, Сунженски район;

Заерханый Леонид Константинович — культура болхлой профессиональни союза Сунженски районни организацегара;

Куркина Раиса Александровна — «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхошкара, Сунженски район;

Олоева Сулийна Мартас — ЦІеча Эскара цІерагІча колхоза колхозхошкара, Сунженски район;

Тасуев Рамзан Халидович — «Овощевод» яхача совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Ачхой-Мартановски район;

Чепурина Галина Николаевна — № 2 йолча Орджоникидзевски юкъерча школа болхлой коллективагара, Сунженски район;

УРУС-МАРТАНОВСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 677

Хоржамий комиссе председатель Батаев Ильяс — «Гехинский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Урус-Мартановски район;

Хоржамий комиссе председатела заместитель Тарасенко Галина Ивановна — Советски районни больница болхлой коллективагара.

Хоржамий комиссе секретарь Байбулатов Заурбек Керимович — Урус-Мартановски районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Баширова Зара — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара, Советски район;

Бамурзаев Али — «Красноармейский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен; Урус-Мартановски район;

Ибрагимов Ваха Закаевич — «Сельхозтехника» Урус-Мартановски районни объединене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен;

Истамулов Сага Мучаевич — XX партсъезда цІерагІча колхоза колхозхошкара, Советски район;

Хавтерашвили Валентина Николаевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Советски районни организацегара;

Малинова Татьяна Михайловна — Урус-Мартановски районни больница болхлой коллективагара;

Сантарнева Зулай Алиевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Урус-Мартановски районни организацегара;

Якушина Татьяна Георгиевна — № 16 йолча школа-интерната болхлой коллективагара, Урус-Мартановски район.

ШАЛИНСКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГ № 678

Хоржамий комиссе председатель Евлоева Зинаида Якубовна — № 8 йолча Шалински юкъерча школа коллективан болхлошкара.

Хоржамий комиссе председатела заместитель [illegible] Исмаил Исмаилович — «Сельхозтехника» Веденски районни объединене болхлошкара, инженерно-технически болхлошкарен гІулакхерча нахагарен.

Хоржамий комиссе секретарь Ильин Михаил Иванович — Шалински районни коммунистически организацегара.

Хоржамий комиссе членаш:

Абдулманидова Айна — XX партсъезда цІерагІча колхоза колхозхошкара, Шалински район;

Магомадова Умури Хасаевна — Карла Маркса цІерагІча колхоза колхозхошкара, Веденски район;

Мадаева Пахаь [illegible] — XXII партсъезда цІерагІча колхоза колхозхошкара, Веденски район;

Мачигов Джалалди Юнусович — Веденски районни коммунистически организацегара;

Минхаджиева Балаш — В. И. Ленина цІерагІча колхоза колхозхошкара, Веденски район;

Сайдаев Лема — «Южный» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен, Шалински район;

Эскирханова Елира — «Автуринский» совхоза болхлошкара, юрта бохама специалисташкарен гІулакхерча нахагарен;

Янханова ТІауе Доудуевна — Кагирхой Эррнгсоюзни Ленински Коммунистически Союза Шалински районни организацегара.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОНИН.**

Грозный, 10 апрель, 1974 шу.

Грозненски кондитерски фабрика болхлошка дика довзахІаш я варщица Костенко Татьяна Владимировна. Социалистически яхье хьалха а лаьтташ къаьстта дика къахьегарца, шийн вовшъостешта дуккхача шерашка Іоаль балда опыт дІа а луш гІо деш хиларца даьлла цуна сий. Ше лелача коммунистически къахьегамца ударник яхача цІера сий лакха а лоттадеш хІара сменагІа норма 110—115 процент кхоачашъю из.

СУРТА ТІА: варщица Т. Костенко.

И. ПЛИЕВА сурт.

АГИТПУНКТАШКА ГУЛЛУ НАХ

Цхьан доккхача цІейга кийчлуш хилар дагадохарда Грозненски № 5 йолча профессионально-технически училищерна агитпункте дІачувоьлначоа. Из я библиотека читальни зале. Цу чурча кхача книжкай выставкашта юкъе холу хоржамех дола литература. Цига да хоржамашта кийчо яра я уж дІадахьара а эша книжкаш, хІаьта ишта хоржамашта кийчо еш хиларца дувзаденна агитаторашеи политинформаторашеи бахача наха юкъе политически болх бара эша литература а.

— Хоржамий кампание йолча хана харжархошта коммунистически кхетам луш къаьстта чІоагІагІа болх бе лаьрхІад тха агитаторашта, — йоах № 15 йолча хоржамий участка агитпункта заведующие училища производственни говзал Іомаеча мастера Каримов Фагат Сабировнча. — Тха 13 политинформаторахи 48 агитаторахи хІаранена дика йоза шийн болх бе беза квартал, шийн чакхъяха еза мероприятеш. ХІанзле а дикка болх баьб цар: дІадоаьйтад хоржамех дола СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указ, хоржамех йола бокъонаш, социалистически демократех йола беседаш яьй,— йоах из. Из болх яха бу агитаторашта училища производственни говзал Іомаеча мастераша Фомина, Анохина, Коробченкос, Чернобровa, политинформатора преподавателя Абдулвахидова, кхычар.

Харжархошта оала е лаьрхІай тайп-тайпарча темех йола политически лекцеш беседаш. Царех я «КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхочашъергья», «Халкъа цхьа хилар партеи дагадоаллар да», «Къахьегамхой депутатий Советаш дахаран хьалхе Іаьдала органаш я» яхараш а кхыяраш а.

—Хоржамий кампание бахача наьха коммунистически сознатеи питлаетка укх дуьхьагІа, къовстамбеча шера наьха хьалха кхоачашъяра къахьегамна хьинари лакадергдола политически кампане я лерхІ оаза, — аьлар агитпункта заведующие коммуниста Каримова.

Ю. ЮСУПОВ.

«СЕРДАЛО»
ФеІа оагІ. 13 апрель, 1974 шу.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КОММУНИСТАШ — ОГГАРА БЕХКТОКХАМЕЧА

Дуккхача [illegible] тІехьара [illegible] тІа совхозо дІа[illegible] шу [illegible] дахьке тоь[illegible] доккхаш чекхдаьккхад. [illegible] дІахо йоцуча [illegible] а чІоагІдарш [illegible] дахьагІца, къоестамбоча [illegible] боахам дика де[illegible] дезачул да[illegible] уйла ен ба боахаме коммунисташ.

Партега, советски халкъега КПСС ЦК-ас даь Кхайкарах укх шера бергболча бергигача бахам программа лерхІаш [illegible] тха совхоза къахьегамхоша. КІоарга Іомадар ярий даьда леьттаю царалерзадь укх шу дизара хеталь Алма-Ата хиначе юбилейни торжественни заседане дІахо а юртбоахамеи промышленни производствана интенсификаци иpа, юрта боахам дІахо йоацча хала ала а чІоагІагІа дегІабоалабара хьакъехьара перспективан деккхараш дукаш КПСС ЦК Генеральни секретаро [illegible] Л. И. Брежнева дае къамаьл.

Къаьстта теркам тІабахийтар Казахстана, Белоруссе, Ростовски областа хьалха леттача механизатораше укх шера юртбоахама продуктеш дукхагІа ялараш кийчъяран отталлача дешаште.

Боахама дикагІа доал дарь, ерригача юртбоахама машинеи механизации дикагІа пайда эцара, царга шаи [illegible] а дика хьоашал а боаз байтара, ерригача торонех бизаа пайда эцара деннаш дуцаш совхоза партийни, комсомольски собранеш, бІлаахой, юрта боахама специалистий собранеш хилар.

Шозар рьаза а волаш совхоза [illegible] тІайнар укх шера [illegible] социалистически декхараш, агдаленеша, фермаше бригадаша, звенош шерра [illegible] дІайолайир уж кхоачашара тІехьара ях.

Толаман дІахьош да бІаьстенара балхаш: 400 гектар [illegible] горох, [illegible] вІашегІьхь [illegible], 6 бІаь гектар [illegible] хургІоаш [illegible] 200 гектар ганераш дІадайнад, кху тІа дІаоаш а латт культураш. 900 гектар хьаж[illegible] дІаоагІа.

Цхьадола толамаш дахьад хьайбаш лелалераше а. Укх шера хьалхарча квартале 257 тонн шура яьккхар совхоза доаркаша. ДІадахача шера цу хана 188,9 тонн шара [illegible].

Ши-шегІа хьалхакалаш уж [illegible]. Уж хьахинед совхоза болллоша тІагІортта къахьегарах. Цар къахьегам вІаштІехьбоаккхаш, боахама [illegible] участкашка шоашта тІаланнаа гІулакх бехктоаккхаш хеташ кхоачашдергдола, къахьегама латта деккхараш кхоачашдара иал оарцагІбаха [illegible] коммунисташ отталла гІулакхаш даьд партюмо [illegible] ахьна. ХІана совхоза ерригача бехктоккхамерча моттигашка хІама хила вІаштІехьдаккха, боахама меттІа доал да хоаш боле коммунистех ба. Уж шоаш [illegible] мичахьа а совхоза хІалйнача моттиге. Масала, тІехьенаш яр кхашка болх бу кхоалагІа тракторни бригада. Из бригада хьакІцар хьалха леттача шоллагІча бригада бригадира коммунист Магомадов Валас. Боал дика вІаштІехьбаккха, хьалхашка латта деккхараш кхоачашдара иах оарцагІбала, къахьегара нар бехам тІабахийта хоаш волча коммунисто дукха ха аланехь тоаккр бригада гІулакхаш. ХІана из къахка хиначоа вІалха тера а яц. Хьала леттарашта тІехьаххийтей из. Цхьа деяла сана бартолаша къахьегаш я цул коллектив. Из къахинад бригадира болх вІаштІехьбаккха харал соогІа, цо дийцарча наха юкъе цар политически сакхетам лаккхбеш боакха илетека болх барех а. ХІаьта Магомадов хьехам бала хоаргдарех из. Цун бригаде хьалхийнеа республике а цІи хеза вола хьаькІаш кхеер Социалистически Къахьегама Турпал Саидов Бауди.

Магомадова бригадас дика кхоачашду бІаьстанара балхаш.

Из санна бола цхаьна Мадиллаш гІулакх из дохттара кхоачашду, совхоза общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лоаца коммунисташ Іхы а ба тха партийни организацие. Иштта, барех ба воаьлвойн Х. Абдулмажидов, М. Терзаш, Л. Борщигов.

Совхоза тІехьадусарех цхьа дакъа дар хьайбаш боахам. Партхомо лерацаш дега а яьнна цІенхашта дІйиар из лоаш. Цу дахьанна доаь дара болх дика боашаш бола коммунисташ хьоашбир: керттерча зоотехникалла Сулейманов, шурий товарни фермай заведующелла Х. Исмаилова Х. Вачаева. Цхьуш тоаделар хьайбаш боахамера гІулаккхаш. Хьайбаш лелалераша хьайир чІоагІа йола доакъарий базa. Лакхеха хьоахь цаьллара, соаххарчунца ннйстІанча дика дукхагІа йоакха шура, кхоачашьей укх шера хьалхара квартала пачхахьалкхенга дуах доккхара а, хьайбашта дуах тІахкетийтара а йилаш.

Бакъда кийса хургдац хІана совхозе доала хІама тоадена латт аьлча. ХІана а тха йолаш я чурча резервех бизаа пайда ца эцаш йола производственни участкаш. Цхьайолча коллективаша кІаьнта теркам тІабохийт юртбоахама производстве летІайолларга дешашта, кхоачашьян планаш а шоаш тІайна социалистически декхараш а. Масала а хоагІача тайпара доал даь лаьттанеш техникаш, бизаа пайда эцац царех, чІоагІа толххаю агротехника праваш, цу ерригаша новкъарле ю культураш дика хьувкъларэ. Кулгадача лахраша цоай болх ледара беш хиларая хьтъхул уж хІамаш.

Иштта дола кхоачамбоацараш тиина дешаре дикка доакхагІа хургдар оаха доаха толамаш. Совхоза партийни организацие, шун берригача коммунисташа къовсам лоаттабу уж кхоачамбоацераш дІадахара тІехьий, пятилетка дикьлагІа, къоастамбеш дола шу толамца чекхдаккхара тІа лаьа лоаттаеча ялье хьалха латт уж.

М. АЛЬДИЕВ,
Шалински района «Джалка» совхоза парткома секретарь.

КХЫ А ДИКАГІА КЪАХЬЕГАРГДА

НІспагІча пятилетка дегІагІча, къоастамбеча шера хьайбаш продуктивность дакъьяре тІехьа Ерригсоюзни социалистически [illegible] алларга [illegible] правительства [illegible] а КПСС Центральни Комитета [illegible], советски халкъега даь Кхайкарал а хьалхашка дахьегаш Сунженски района хьайбаш лелалеракте дика гІулакхаш кхоагІдуй.

Дениъар [illegible] дІаданнийгаш, продуктивность дакха [illegible] хьайбаш Іонегадахара тІехь района [illegible] социалистически ялье хьалхара моттиг лелаю ЦІеча Эскара цІерагІча колхозо.

Совхар карагІдийнача дикача гІулаккхий темпаш лаьгІ да йолийташ дика дІадолахир ер шу колхоза хьайбаш лелалераша.

Чакхьанаь пятилетка къоастамбеча шера хьалхара квартал. Хьайбаш лелалерий хьокамаш дика да.

Пачхалкхьалхенга хьалхарча кхаь бетта планагІа 300 тонн йоккха езаш яр колхоз, елхар 433 тонн я, дулх шанагІа — 100 тонн, декхар — 171 тонн.

Колхоза хьайбаш лелалераша юкъе язржача яхье хьайбаш продуктивность лакхьара тІехьа къаьстта доккхий гІулакхаш карагІдуллаш дІадахача шерашка сиина хьалха латташ хьийоагІа Игиев Мария, Саламатова Надя, кхьбераш. Церна карагІдуллараша толам беккхара тІахьех кхыбараш а.

Боахама цхьа йолча тероних боатІача тайпара пайда а эцаш доккхий толамаш дахьад колхоза поа тІера оалхаараш лелалераша. Пачхахьалкхенга фуаш доахара хьалхарча квартала план 102 процент кхоачашъяьй.

Цу карагІдийнарех кхоачам ца беш бакьа тІа даьча хьайбаш продуктивность кхы а лакъяра уйла тІаихийтей цу боахама специалисташа, хьайбаш лелалераша. Совхха гурахьа дІайнйна моша конвейер я, кхо бІаь гектар гарга дий декка культурни дахьгІонаш я. Царех кхетаяш пайда эцара кхоачашьяза иргІоаца мероприятеш белгальйй специалисташа.

ХІана колхозой кийчлуш ба 20-ча апреле хургдолча коммунистически субботнике хьинаре дакъа лаца. Цу дийнахьа массавар шоай участкашка араворгва, хІаьта кхашкарча балхах мукъабараш колхоза мастерские, контора гонахьа вІенъеш, лостам беш хургба.

Коммунистически субботнике баьча балхах даьккхар йисларІча пятилетка фонде дІачудала лаьрхІад колхозхоша.

Т. МИКАИЛОВ.

ШИ ЗІАМСАГ

КОММУНИСТЕХ ДОЛА ДУВЦАРАШ

«Автоспецоборудование» завода цхьан цахе йолх беш тІа гІадгІа Кодзоев Исраила эрсе Федосеев Александри. Шаккха а коммунисташ ба уж. Шоай социалистически Даьке [illegible] коммунистически парте гІулакха тешаме болга [illegible] шиннй а бокхлочо. Из цар хьагойт шоай балха декхар цІена кхоачашдарпа, общественни гІулаккхаш чакхдоахача боккхагІа бола муя бадьа гІертарда.

Кодзоев Исраил лакхача дегІара зІамсаг ва. Шиъ барайтта шу даьча эттар из заводе балха.

Кадрай отдала шийга хаттар дича:

— Токарь ва со. Станока тІа болх бе безам болаш вена укхаза, — аьнна доаццa жоп делар Исраила. Из хьожавир механически участка Жуков Владимир Николаевича смене. Иштта дІадолададар зІамсага болхлой бокхача дезалера вахар. ХІана хара тІакхуаш, дешна шиъ болх дикагІа бе гІерташ вола къона токарь теркалдир производства ветеранаша.

Шиъ станока тІа болх бе сиха шаьрвелар из. Бакъда ийса хургдац из шиъ балха гонгал лакхъеча хана деррига ши-шегІа лийннад аьлча. Каст-каста боккхагІьарге хаттадеваш, цар хьехам эцаш моттигаш хІоанга нийсдацар. ТІаккха хІаман духтІадалера тІера волча Исраила уллув бар гІодара оарцагІбала кийча бола моцкъестий. ХІаьта хердача токарга хаддалва бІарглокхаш вар мастер Владимир Николаевич ше а.

Ха дІа ме йода Исраила балха гонгал а лакхлора, хІаьта кертгердар — дукха доттагІий корабир цуьна укхаза. Дукха ха ядалехьа слесарь-наладчик вар цох. Из декхар цо кхоачашдеча участкера къахьегама оасарле холуш лакхъяла йолайоллалар. Цу денна хьаттар цуьнга:

— Парте вахара фу да аьрхІа да хьо?

— [illegible] а [illegible] кийча, вар сайна рекомендацеш лоре, — аьнна чІоагІа рьаза хиина жоп делар цо. Из парте дІа[illegible] [illegible] бераш дукха [illegible] вар.

— Шун сайх [illegible] дІахо йоаеча хана а ца боабе хьожаргва со, — аьлар шо парте дІаэцаш хиннача собрание зІамгача сего, хІаьта такаларча денага кхаччалца шиъ доаш доха ца деш хьа а воагІа из.

Эттара дикагІа сог вовза йоаш а цун балха гІулаккхашка хьежача. ХІаьта Исраил хьинар делаш, хелонаш бІу ца хуна болла дола [illegible] цун новкъосташта, цеха кулгалхойта, партийни организацена. Цудухьа хесталуш мастер вар цох.

Цхьа парткома тІа а ийна къамаьл хилар къоначу мастерица. Болх вІаштІехьбаккхача духьала уттача хьонех, коллективе кхетама болх барах цуьнца дагавоалаш вар партюма секретарь. Цун участок тІехьъоасачарех ши а болх тоабара дахкъе да шортта дар, цудухьа къоначе мастера дика хийтар цу тайпара къамаьла ниіца деш хилар. Цига цунгара дІадийлар коллективерча къоначе болхлошца дукхагІа кхетама болх балга, хІаьта ВЛКСМ комитета член хилара тарра цуьна — цхьоалагІча разряда спортсмена — тІадилладж физкультурен спорта езарашца бола чакхбоахилга.

Балха а, общественни вахаре а дика кейоалаш вола зІамсаг завода коллектива везавелар, тІаккха вІашттa цоаза 1971 шерея 1973 шерея городской Совета депутаталле харж Кодзоев Исраил.

Цунца цхьана дукха нерда декхараш а хьалхашка айттар цуьна: харжархой наказаш горсовета оборонно-физкультурни комиссе члена декхараш кхоачашделга, цу дехкъе беча балдах дьица отчеташ елга.

Завода коллектив социалистически ялье юкъе а яха пятилетка даьлагІча шерара встречни план тІайица. Из кхоачашъяра баьржача къоасаме хьала леттачарна а къона коммунист горсовета депутат Кодзоев Исраил.

Токарь Федосеев Александр а № 3 йолча механосборочни цеха болх беш ва. ХІаьта из професси цуя эшлар шиъ балхи доакхе [illegible].

Готтара зІамига вар Саша шиъ даьда Иван Афанасьевица цхьана заводе [illegible] хана. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] йоаккхар кІаьнко. Сарахьа цІеххьачача даьса Іалахьмате дукха хаттараш деш хулар. [illegible] кхета ца деш доацун дукхІа вала гІерташ.

Кхы из сана а иа сенне, воккха хилча деррига Іайна кхетадертиа Іа, аьле хьаьмахьа дІадерзадора дас.

ХІаьта даьна юха а Сеша цеха вай хьаьттача болхлоша бегаш беш оалар:

— Иван Афанасьевичо хІинца а [illegible] [illegible] [illegible] хІоттаво токарь хьалххеву.

Иштта завода вахар гуш дегІадоагІаш волаш кІаьнка токара балхенера безам тІа-тІа чІоагІлуш боагІар, [illegible] юкъе цо дукхагІа буххараш а шиъ ха балха волча цехера маха станокаш хулар. Цудухьа хиина хила мегар баръІ класс чакхйоаккхаьшхе а училище болха дІахча ен [illegible] из на заводе вар а.

Сашай юххьанца дена аьттув баьлар: из тІачІоагІлир говзача мастера Евсеев Владимира. ХІара дийнахьа цхьанца керда хІамa доваш токара говзалъ къайленашка кхаче гІерташ цо къайле хьа зехьа доацар.

Болх Іомабеш баьккха биъ бутт сиха чакхбаьлар. ТІехдика экзамен дІа а сина хьалхара разряд хьиккхар Федосеев Александра. Из ди цун вахаре беттала дар, цо боккъонце вола болхло хиларах чІоагІа дошдал дашн цо цхьан дийнахьа дика воаккхагІа хьалха хетаю йоле [illegible] дагара дашнашар. Цудухьа боккхагІчарна тара хила гІертар цо шоллагІа цо хІама дерча хана.

Балха этта цхьа шу доалладе комсомоле дІайийнар Саша. ХІана шиъ кхы а чІоагІагІа хьаккар тІадахийта къахьега дезилга кхетадора цо.

ХьатІаьттар дезалдара, новкъостанцера, балкацера къаьстта а цхьаста Цайхе лорае ваха вора ха. Укхаза а шиъ завода коллективе сел цо доадеш хьавоагІар из. Цудухьа хержар рота комсомольски организаце секретарьалла а. ТІема гІулакх тІехдика кхоачашдеш волча салтечун дуккхаге баркалаш яьхар командованес.

Эскарера сержант а волаш цІаккхаьчар Федосеев Александр. Юха а ше шаккъаьнца болх бе Іомаваьча мастера уллув нийсвелар из. Болх Іомабе ца безаш боаваш бар, гевахьа хьона [illegible] минута оарцагІбале кийча бола новкъостий бар. Цудухьа безаш хеташ дІахьора къонача сага цеда къахьегам а, общественни декхараш кхоачашдеш а йоаккха ха.

Цун вахаре белггала дараш [illegible] соакхарчеш цул хьалхарчеш [illegible]. 1972 шера парте члена кандидат хилар цох, хІаьта 1973 шера — КПСС член. Цу шерашка коммунистически къахьегама ударник яха цІи яьккхар, цеха комсомольцаша шоай вожакалла хержар, «професси дикагІвар» аьнна баьржача болаие хьалхара моттиг яьккхар.

Цу юкъа сег а йоалаш дІаиа цхьа воІ волаш Сашай шиъ дезал а хьаьишаб.

Массанахьа кхоаву къона коммунист. ХІаьта керттердар шиъ задани 140—150 процент кхоачашъю, хьаю деталаш тІехдика хулийт. Токарни говзал Іомаяьй цо кхъ сага. Завода Сийлен доска тІа дІаяздьай цун цІи.

Цехе а, заводе а моллагІа мероприятеш кхоачашъеча дийнахьа латтачарца ба къона коммунисташ, доттагІий Кодзоев Исраил Федосеев Александри.

В. МАТИЕВ.

ВОЛОГОДСКИ ОБЛАСТЬ. Ленина орден лелаю Череповецки металлургически завод — йизза металлургически цикл йола предприяти, толашагІа йолча опыта ерригсоюзни школа а хиина дІаэттай, хІаьта из йовза ух советски специалисташ ца ца Іеш, довзол дехьара специалисташ а. Заводо дунен тІарча шоаьтъа жеккха кхухьийт метал.

1973 шера ерригача заводе экономикага яьжар хиначa хана дакъа лоацаш 21 эзар болхло вар. Цига енначa предложениех [illegible] экономически эффект [illegible] миллион сом хургда.

Шерра социалистически ялье а йоаржаь, «Северни Магнитка» къахьегамхоша укх шера шин бетта заданеш соагІа пхийтта эзари ах эзари тонн болат, пхи эзар тонн чон [illegible] мехка.

СУРТА ТІА: дитхьа хьадаьшк да Волжски автомобильни завода дахьийта лаьрІа.

ТАСС фотохроника.

ПРОМЫШЛЕННОСТО 1974 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА КВАРТАЛА ПЛАН КХОАЧАШЪЯРА ИТОГАШ

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНЕ ХОАМ

Партега, советски халкъега КПСС ЦК даьча Кхайкарала жоп а луш, республика промышленни предприятей коллективаша шерра социалистически ялье а йоаржаь 101,2 процент кхоачашъяр продукце реализаци яра 1974 шера хьалхарча квартала план.

Промышленность къаьстточа доакъошка аравийца промышленни продукце 1973 шера хьалхарча кварталь аравийначул дукхагІа хиннай дІахорча боарамагІа:

Химически мехкадаьтта химически промышленность — 5,1 процент; машинашъечеи металлообработки — 6,1 процент; хьуна эну чакхйоакеи промышленность — 15,6 процент; гІишлой материалий промышленность — 4,7 процент; кхачаи промышленность — 28,5 процент.

Предприятеша продукцена реализаци яра план кхоачашъяра арахеца продукце тІаттаялара къаьстта дІахорча дахкеша:

«Грознефть» объединене	99,0	79
«Грознефтехимзаводаш» объединене	99,3	99
Вознесенски газ чакхйоаха завод	104	71
Грознески газ чакхйоаха завод	99	4,5-зза
Карабулакски химически реагентий завод	109	149
«Красный молот» завод	100,7	106
«Электроприбор» завод	100,8	110
«Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни завод	109	109
«Пищемаш» завод	100,8	120
Г. Ахриева цІ. «Электроинструмент» завод	100,2	109
«Трансмаш» завод	104	109
Гудермесски медицински инструментий завод	109	99
Электромеханически завод	102	100,9
Грознески ремонтно-механически завод	107	94
«Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни завод	103	[illegible]
«Металлотара» завод	101	103
Опытно-экспериментальни завод	100,8	74
«Грозэнерго» районни энергетически управлене	100,0	99,8
Мебельно-хьун хІамаш ю «Терек» фабрика	104	118
Ермоловски ДОК	117	115
Хьун боахама управлене	118	117
Ацетонова завод	109	96
Грознески аьшкбетона конструкцей завод	109,7	99,1
Крупнопанельни домостроене Аргунски завод	100,5	99
ГІишлой материалий гІишлой индустри Аргунски комбинат	109	109
«Чечингсельстрой» треста аьшкбетона конструкцей завод	105	110
«Чечингушводстрой» управлене аьшкбетона дадалей Аргунски завод	107	99
Назрановски трикотажни фабрика	99	93
Швейно-производственни объединене	109	100,9
Кога гІирс бу фабрика	99	117
«Консервплодоовощ» производственно-[illegible] объединене	109	112
«Чечингушвино» производственно-совхозни объединене	109	109
Шекар доаккха завод	118	4,5-зза
Грознески дулх доаккха комбинат	110	106
Шурий промышленноста Нохч-ГІалгІай производственни объединене	117	125
Ялата продуктай Нохч-ГІалгІай производственни управлене	109	104
«Чечингушстройматериалы» производственни объединене	94	105
Республика кхачаи промышленноста министерство	100,2	106
Моттигерча промышленноста министерство	106	107

Ерригa республикa хьавийцача продукцена реализаци яра план кхоачашъяь ше а дІахйолча предприятеша бизаа пайда эйна бац шоай производственни мощностеи резервех.

Цементировочни агрегаташ, насосаш, мехкадаьтта аппаратура, цемент, чухьнехьа дувхаду пазата барзкъаш, кога гІирс, колбасни изделеш, кондитерски макаронни изделеш, йоай арахецара 1974 шера хьалхарча квартала план кхоачашъяьйя.

Промышленни керттера продукци арахецара хьакьлин дІахорча денаша:

Электроэнерги — миллион киловатт-сахьат	943	99
Мехкадаьтта — эзар тонн	3175	79
Газ — млн. кубически метр	999	99
Болат — эзар тонн	99	103
Мехкадаьтта аппаратура — эзар тонн	3,9	105
Насосаш —	284	101
Цементировочни агрегаташ —	124	109
ТІоанаш гидро звенени лелайта агрегаташ —	31	95
Тракторни прицепаш —	2020	110
Электрографически машинаш —	419	109
Трансформаторни подстанцеш	300	99,9
Электроинструмент — эзар	56,4	100,5
Кирпичк (колхозеша яь йоацаш) — млн.	45,3	109
КІир (шевхозаше яь йоацаш) — эзар тонн	3,3	109
Аьшкбетона конструкцеи изделеш — эзар кубически метр	64,3	97
Цемент — эзар тонн	12,8	—
Хьу кийчъяр — эзар кубически метр	30,9	103
Ардахк — эзар кубически метр	11,1	83
Фаттан хьекха фанера — эзар кв. метр	2070	119
Мебель — млн. сом	2,8	117
Швейни изделеш — млн. сом	11,0	104
Чухьнахьа дувхаду пазата барзкъаш — эзар	495	97
ТІехьнахьа дувхаду пазата барзкъаш — эзар	21,0	109
Кога гІирс — эзар	324	104
Дулх (промышленносте яьккхар) — эзар тонн	3,0	104
Колбасни изделеш — эзар тонн	1,4	94
Пачхахьалкхен ресурсий балалех дикача дулхаьтта — тонн	172	127
Хьаьна пехкаш — тонн	399	129
Мерзача шурий продукце — эзар тонн	13,8	122
Кондитерски изделеш — тонн	1280	119
Маькхи мазика-булочни изделеш — эзар тонн	17,8	99
Макаронни изделеш — тонн	1167	94
Галарий даьтта — тонн	2981	279
ГІнй — эзар дул.	309	100,9

1973 шера хьалхарча кварталче хиначул укх шера цу юкъа къахьегама оасарле даккъайнай Карабулакски химически реагентий заводе 43 процент, СССР 50 шу дизара цІерагІча Грознески химически комбинате — 7 процент, Н. Анисимова цІерагІча Новогрозненски мехкадаьтта чакхйоаккхача заводе — 10 процент, заводашка: «Красный молот» — 3 процент, «Электроприбор» — 6 процент, «Пищемаш» — 24 процент, «Трансмаш» — 11 процент, Мебельно-хьун хІамаш еча «Терек» фабрике — 13 процент, Ермоловски ДОК-ие 14 процент.

Нохч-ГІалгІай АССР Статистически управлене.

Геофизически аппаратура маршруташ

Москва, Актюбинск, Караганда, Алма-Ата, Кустанай, Оренбург, Самарканд, Фрунзе, Чита... Иштта а Нохч-ГІалгІайчена хьаь геофизически аппаратура дІайохьийтача городий бизза йоаца перечень.

Вай Даьхен доаволал араькъа чІоагІа ховттаіш могаеша а «Нефтепромгеофизика» яхача Кавказски Іилман-тохкама институте хьаю электрически термометраш, установочни столаш, кхыйола геофизически аппаратура.

Укх деношка дукхача баьрамах йола геофизически аппаратура дІахьийтай Союза тайп-тайпарча городашкеи хІаьта иштта Сирии. Цу тайпара аппаратура дІахьийта кийчьеш я Индеи Египтеи.

П. СВЕТШИН.

КЪОНАЧА КАЛУЖАНАША — КОМСОМОЛА СЪЕЗДА

Каста хьалларгья ВЛКСМ XVII съезд. Цу событена хьинаре кийчлуш ба мехкара берригa кагирхой. Доккхийча къахьегама гІулакхашца съезда наькъа болх Калугера комсомольцаш а. Цу гІулакхех дуцш журналиста Сааиников Юре дийча массеш хаттара жоп луш йолча ВЛКСМ Калужски обкома шоллагІча секретара Христина Лидас.

— МалагІча дикача гІулакхашка белгалбоал ВЛКСМ XVI съезд хиначул тІехьагІа дІаяхача хана областной комсомольски организаце баь болх?

— Укх шераш кхарча пятилетка шерашца нийсденнад, цудухьа калужанаш юкъараше дена юкъебаклар «Пятилеткана — къоначар хьинаре къахьегам, говзал, кердадараш даьрІа яхача белама

Доттагіьчий СССР хьаьь 50 шу дизара сийна къахьегача йийте уттар. «Пхе ден болх — диъ дийнахьа», «Продукце дикала — комсомольски гаранти» яхараш дукхала кхьирацаш санна бола социалистически ялье доархІайе формаш.

Областа промышленни предприятешка болх беш хиннай 360 гергга комсомольско-кагирхой бригада, смена, участок; юрташкa — хилташ кхийоала культураш кхою 412 комсомольско-кагирхой звено, шиъ комсомольско-кагирхой совхоз.

Производственни культурпросветически объединеш [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] тха укх тІехьарча шин шера кхо эзар [illegible] [illegible] [illegible] алкаайтта эзари сомах пайда яьхача ГІишлошъеча студенчески отрядаша.

Комсомольцаша хьинаре дакъа лаьцад доакъараш ІалашдеЪа, механизаторски кадраш кийчъеш.

Совхха Калужски машинашъеча завода комсомольско-кагирхой участке вІашагІа а ола кхашца дІахьийтар квартала хьаоахка УКВ-2 яха 300 машин.

1973 шера тха хьамаьла юкъеєнай керда термин — «комсомольски шу». Из практикана юкъейсалаьий телеграфни аппаратура еча Калужски заводерча Сидоров Виктора бригадашчарна фрезеровщикаша. Цар арадаьккхад лозунг: «Комсомольски шу — итт бутт!» Калугерча 53 комсомольско-кагирхой коллективо, из керда гІулакх хьал а лаьца, шерн задани комсомол хьаь Ди, 29 октябрь хьатІаоттеш кхоачашдийр.

Пятилеткаш дІададача кхаь шера областерча эзар совгІа комсомольца орденаши медалаши цІшай яьнаре, къахьегама тІехдика дешарах.

— Комсомола съезда кийча еча юкъагІа хьалхина шалагІа черна къахьегама починнаш я кагирхой?

Укх шера, хоаш мадарра, йоккха ши событи а Ленински комсомола — ВЛКСМ XVII-гІа съезди комсомолах В. И. Ленина цІи тиллача дийнахьа дена 50 шу дизари. «Хьинаре къахьегарех тІехдика декхараш белгалдоаккхаргда вай пятилетка къоастамбеча дола шуэ яхаш дена а йолаш хиннача Ерригсоюзни комсомольски собранe области кагирхоша хьалде плаиаш белгадйир цу событешта баха боагІача тайпара накъабехара. Шера хьалхара вахха а бутт хьинарча къахьегама беттаю да аьнна хьакхайкалир радиолампех завода комсомольцаша, царех хІарабар Ленински комсомола синача ялх орденах цхьацаенна а хетабеш. Съезд хьаелале хьалхарна кІизагІа беш бола болх комсомольцаша кхоачьне материалаш бергба заводо.

Областе шерра хьаллаьцай Калужски электромеханически завода гальванически цеха Савина Галинайи Католикова Валентинайи бригадашкарна комсомольцей почин. Областерча кагирхоша кхайкар уж «Селхапарча рекордах таханара норма ей» аьнна девиз йола предложени а луш. Мехкараша администрапегара дийхар хІачалла хиина хана нормаш 30 процент хувцалга, вешта аьлча расценкаш [illegible] дакъ лохьелтен плановни задани цунга хьежжа лакхъелген. Цу гІулакха къахьегама оасарле дикка айе еза цар. Из вІаштІехьдоаккхаргйа технологически процессаш эргаьха товара, технологически эенаш юкъера дІадахара, къахьегам дикагІа вІаштІехьбаккхара чотах.

Мехкараша дІадоладаь цу гІулакх хьаллаьцар кхыча заводашкарча къонача болхлоша. Укх шера хьалхарча шин бетта баьча балхах хьехииараша хьахьохк, кагирхоша дІадоладаь гІулакхаш чакхдахаро област бюджета хоаллах йоккха хІамиит соьйоаккхаргйолга.

Людиновски тепловозаш деча завода комсомольцаша дои денная съезд хьаелла ди тІа кхоачаш планал соьгІа комсомольски тепловоз арахецаь. ХІаьта Калужски турбинни завода къоначо ударникаша задана соагІа турбина арачецаргья.

20 апреле областера берригa комсомольцаш араворгІба Владимир Илича Ленин вьна дена хетадьача массови коммунистически субботнике.

Съезд хьаеллача дийнахьа массови митингаш хургья областе съезда сийца шоаш тІайица хиина декхараш кхоачашдарах кагирхоша рапорташ а телаш.

— Областерча комсомольцаш хьанна тІаділлад ВЛКСМ XVII-ча съезде шоай организацена хьалхара викалаш а хиина дІаэттийта?

— Областной конференце съезде бахийта делегаталла хержаб къонача болхлой класса, юрташкарча къахьегамхой, инженерий, Іилманхой, дешархой, интеллигенце дикагІбола викалаш. Съезде бахийта шоай викалаш хоржача хана конференце делегаташа эггара хьалха теркалдаьраш къонача вахха къахьегами общественно-политически хьинаре хьонхамаш да. Тха дукха ба башхадика къахьегамхой, бакъбола общественникаш. Оаш оашош а харцдергдац — областной комсомольски организаценa юкъевоагІача 124 эзар сага юкъера эггара дикагІвола 21 сег дьахоржилга сийна хеттача тайпара сел итта гІулакх а дац. Уж берригаш а тха областа дегаоадло. Итт сег — комсомола областной комитета членаш. Цхьаккха а кхтара ца воалаш массане а кхоачашду шоашта тІадехка комсомольски гІулакхаш. Масала, Людина Галя. Малоярославецки районерча Крупски цІерагІча колхоза зоотехник — комсомольски организаце секретарь «Экономически знаний ларлаш» яхача комсомольски кружокa хулгалхой, Сергейцев Виктор — шиъ пхе шера план 2 шерах 9 бетташ кхоачашъяь вола Людиновски тепловозаш деча завода токарь — «Комсомольски прожектора» цеховой штаба председатель, кагирхойн студентий Х Дерригдунен фестивала доакъашхо; Челноков Анатоле — Перемышльски юкъерча школа иттлагІча классерча дешархочо — школерча комсомольски комитета член хилара тарра Дзержинске цІерагІча отряда балха хьалхара жоп лу, дешархой производственни бригада совете дакъа лоаі; Городничева Валентина, Думиничеа района «Воймировский» совхоза доарка — юрта Совета депутат, и. кх. дІ.

Тхо дог тийша да, тха делегаташа — хургйолча ВЛКСМ съезде калужски комсомоле шийна хьалхара бахийтача эвлаша шоай декхар дизза кхоачашдергдолгах.

(АПН).

«СЕРДАЛО»
[illegible], 18 апрель 1974 шу.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КАМБОДЖА: ХОАДАМБЕШ БОЛА ТӀОМ

Чакхбоелача дӀакхьачаб хӀинц камбоджийски халкъо лоаттабу кортамукъалеи тӀом. Американски империализм юкъегӀойрта хиннасцаре, Пномпена режим лоагӀе а йохаль хургьяр. Камбоджа Къамаи бӀарчча фронт (НЕФК) кертеллаттача халкъо низаца еттача хӀамаша. ХӀара шера цкх миллион доллара, новкъосталца (къайлагӀа кхы тӀа а караххуадаец хӀамилгаш а йолаш) искусственно хьадлоаттаеш йола из режим тӀехдьара са долхаш я. Массехк бутт е шу тӀехьалакха вӀашгӀехьдала мел американций чӀир лехаргйола ди. Цхьабакъда кхы тахьагӀа-м доаккхалургдац, хӀаьта из Вашингтоне кхета а ду. Вешта, бохкабенна пномпеньски сом кхы а хьалхагӀа Ӏобожа тарлу.

Укхазарча кьаьнна торо хулийт камбоджийски халкъ массе вагӀорадхьара тьалхна. Цу духьа богӀонии цӀий хаиннаш ниислеиннай индокитайски таллаиьий машари кортамукъален хьаллоацача 53 француски организаци марте чакхдьыкха солидарноста хӀира.

Камбоджа мукъенкхар дукъа лоаттабу къовсам хьалловцаш еш йолча тайп-тайпарча манифестанеша Вашингтона хоадамболлаш воздейстене а масала мукъаьнча районашта юкъ а бомбаш чуетта йолаш сакна йола доркей кхерамен решенош тӀазцарйоаца гӀулакх де а тарлу.

«ГӀайтта дела чӀоагӀлеиш» «В-52» кхьалкагӀа а сеина Таиланда я. Къулба-Малхбоален Азе хиш тӀа гӀолла хьалхагӀа а сенна боба туйсаш лел 7-ча американски флота хемаш.

1972 шера дена миха ностам бокъонца хулшабелар. Дахча ехача инарала Лон Нола эскар наступлени ара ше мел делладь гӀуланкхаш социалисе даланзар. Столицей массехк провинциальни центреи кӀийле лаиа а патриотически низиий бомбардац Ӏань юкъера дала гӀертаиш шиӣ низаш зекъа тишде а дийзар цуи. Солхка дена гоина юкъеерзавъй Пномпень. 1973 шера январера августе кхачалла чуийттача американски бомбаша — Ӏоажал яхьача мухьа 100 эзар тоии тӀамоккаьй Камбоджана — режим хӀалак хилга ихьан къхе тӀехьадеккхар мара ихы хӀама даиззар.

2 феврале Пномпенерча Франс Пресс агентства корреспондента Жак Казос яйтача телеграмма тӀа — хӀаьте из белхьан долаш из цигара, дӀа а вахийтав — ядадьд: «Пномпень—тобаь латта город. 1.500 кв. километр йолча кхоабергие кӀакхоачаньча секерамеле зорель чухьа вз 30 эзар правительствнеии салтеи 53 гарнизоиь. «Мн чекар а да Юпмараш тӀа Ӏотӏакхочаш тӏатувзаш каскаш а йолаш 12 шератаре 14 шерага кхаччаш мани ха ялаиза йола бершошта юкъе кӀезига доцаш волча 300 сега цкхьа инарал кхочаш: уж каскаш массел доккхий доаца кортош хургхилар терхалдаьдаи американски фабрикантоши.

Бекъонца Ӏаьдали тӀейа кулгаш американски посольства бе доаллаш йолча цу гоӏтача Пномпенерча экономике бийна варгвоацаш кегар боалл. ВӀашагӀкхийттача Штатьша мах боацаш лоаттаю арахьара тӀайоагӀача ерритача продовольствие дикь дыкъах пхи дайъа. Цхьабакъда тӀера тӀоа дӀайийбу клаиаш а хиина бекъабенначеи «американски широгэ шовйка къувсачен керттерча инарадлаиа политикаиачеч. Дукха ха йоацаш пномпеньски «финансий министерства» коам бир, кхана хӀама эцӀра йиз укх дикь-шара. 80 процент лохбенна хилар. Официально 600 процента девальваци йир. ХӀакаю махью юкъера лаьрхӀача 15-за лакхденнад, хӀаьта шай — 25 процент. [illegible] вӀашагӀкхийттача моттиге закленеш еш пномпеньски университета студентеши тетт: «Миштта воах-хургва коррупци социальни ценноста эталон а ю дӀаоттаьна режиме?» Февраль хьабалабелча хена шиӣ цхьа эзари кх эзари квадратни километрах цхьа дакъа карарэ дьынвачен чура гарнизоиаш эмерикаиски парашюташ тӀара Ӏалашьеш йола массехк город гобаь латтачеи «Кхерамзлен кхосабарга» доазонал арахье мехка территорех 90 процента тӀа халкъа Ӏаьдла тешшаме чӀоагӀ а даь дӀаоттадаьд принц Сианук керте даттача Камбоджа къамаи цхьоаьтӀон королевски правительства. Март бутт юкъехахьача хане столицана 3 километр мара гахна йоаца Меконгера гӀайре хьалхьакхий патриоташа. Мукъальхкача моттигера дуга хьужкъам тӀом хьале хьалхарча шерашка хӀара шере хуииш хиннач цуна нийсбича шовза ду кхагӀа лакхбелар 1973 шера Ваха нах сел хӀама тӀехьдаха бене я. Камбоджерча хьалшка диллача, эшаш хӀама доацаш бах. Продовольствии шортта кхоачанбеш я, хӀамале запасаш Ӏоаьцй цуи. Кустарша кӀалшан дахьрешн хьаду, бахача нахьа шортта тоьаш аралеи традиционни инструменти шаэпотреби. Мьхаши доходаш, тӀом лотте а, тешшаме шоай боврам тӀа я. ХӀара юрта шиӣ школеи медпункта я.

Укх тӀехкарча цхьан шера халкъа герзашира низаш шоза дукхагӀа хилнад: ваха мигхой шоеш сенйухьа тӀом бу, цудухьа деввле, доккхал ду дахьде мукъайоаккхача цакъе доацачю воӀах.

Пномпена режим кӀалхардоаккхалургьяц, хӀаьта НЕФК-и цуи революционни программи — тот ца яьна йиш ца. Геттара дика гуш да, Камбоджера тӀом американски империализм цу мехка гӀулакхаш юкъе ца гӀертаьщ бокъонцй сенйача минуте сацаргболга

Жан-Эмиль ВИДАЛЬ,
француски публицист.
(«Юманите» — АПН).

ТАХАНИ КХОАНЕИ ХУРГДА

[illegible]

СОВЕТСКИ МЕДИЦИНА ТОЛАМАШ

ДЕГА ЛАЗАР ДАЛЕ А...

Нана хиларе модэо. Мел доккха ираз да из! ХӀара кхалсаг из шийга кӀачар доаш я, цхьабакъда массене вӀашгӀехьдалаш цу ираж чии бовза. Цуииа духьале ю тайп-тайперча лазарага, къастта кхьача дега лазаро а еш. Масала, французски лорага хӀаиз а бакъо дац: «Дега лазар долчу йоӀа махьре яха, сесата — бер да, нанна — бера хакха хьокха».

Москверча № 67 йолча клиническа больницерча ше къастатача бер дара долча кӀагӀа кхьча тайпара къоастацу из дош. Укхаза дукхача цамо гаш болча кхалиньаь хьыеттела дега лазар хирий а кхина хила торо йолаш дарӀ. Цхьабакъда лакха тоазал йолча логий новкъостала, ше къастта йолча бер дара гӀо деча учреждене. Бер хилара духьах а из лоаттабаш дега лазара духьал къовсам лоаттабелга я тха денча. Из кхоачишъе гӀо ду I Московски лорий институте санитарно - гигиенически факультета акушерства гинекологии кафедран бераш дара долча хӀакери А. И. Бакулева цӀерагӀа СССР АМН дега-пхьаний хирурги институтаца айхха бувраш долабаро.

МалагӀа кхагьвеш да памегаш бола кхалнах берах хилча из царна кхераме ца хилийтара къоастадьреш? Уж тайп-тайпара да, кхалсага лазарга а дуи чӀоагӀлаага а къежжа. ЭзгӀара дукхагӀа тхо долча нийсду анийа дарда тӀа дега лазар хилиа берах бола кхалнах. Хаиидкьа из лазар хилар гучадаьннадале Ӏадка хьакхача бесса дарба ду, хӀаьта бер хьацечу хала лазар кӀоаитдеш йола молхаш ю. ДукхагӀча дикъе цу тайпара дарба кхача а бера а кхераме хӀама доацаш дика чакхдоа.

Нагахьа сагна дега хьалана лазар чӀоагӀа хилча, операци е езаш нийслу из лазар дӀадаккхаре. Дика да из операци кхача хана а — берах хилале, берах, йолча, е бер деча хийа — е йиш йолаш хилар.

Кест-кеста нийслу дега кьахачагашта юкъера цӀий дӀа-хьа чуула моттиг готъаларах кхаьтгаш бола кхалнах. Моташ волчуй ше пӀелт чуоттал йола из моттиг хала мара кӀий чих не доадаш готьеле хул уналочуи. Иштта хьале цхьацкха молхаш пайдана иц. ТӀаккха бер дӀадаьхха дезий? Цох кхы а бохкагӀа бохан из хувий иштта а лазаро кӀалйитача кхалсага, дехе дӀа из доалий цуна дега мел даьттар. Иштта моттиг нийсьлча дукха а доглазагӀа да операци дь цӀий лела моттиг шерйича. Цхьаа мер боаттӀабаь бер тьа а доаккхиш е елаш хул из операци. Дукха моттигаш я бера а нана а кхераме йоацаш из операци чакхъялара совгӀа бола бе я йиш йолаш кхалсага уякхӀено юхаметтаэтта е.

Дукха тамашийна хӀамаш нахь Ӏалама лораюта хьалхална. Дега начыагашта юкъера кӀа-хьа цӀий лела моттигаш юрьале а хул цхьабола кхалнах. Укхаза каре хьадаь кхаэии отӀале доаш хул. ХӀаьта дега чу лэтте кӀий па Ӏойтара кӀий дахара дукьала молхаш гуу.

Из доргиге а цу лоархӀоча гӀуллакх кхьайола сагӀонаш мере иц. Дукха кхалнах бе кхы а доаккагӀа дола дега лазараш хилча а бер хилара моррэ йоаза ираз хиния.

Цхьабола кхалнах хул доеттара шердале. Цуига хьежже хургадене хул дегӀа кхыдола доакъош я. Цу тайпара лазар долча кхалсага ше берах йиӣ а хай перчух из тохадечэ мара. Иштта моттиг нийсьелча из-бер хӀалакхар а дитар а кхьатарра кхераме да. Укхаза лораша цехедаш тӀехьоммешал денабу берах йолча кхалсага, цнӣ тайпара дарба а деш. ХӀаьта бер хьахула ха кхьачача цӀе пхьаьанта иеркоз а теме тхьовсаю кхалсат. Лорий дарба а бер хьадехта а — дерните чакхдаьимачух тӀехьагӀа хьакхийтача кхалсаго оал: «Ой, дерзита а гӀазахь дар-кх из», яьле. Да а дар из дерзига цукие хӀама ца хоаш. Цхьаккха халу цуниа бӀарга из гуш, гӀалахь доаш санна.

Цамогаш болча кхалнаха дарба деча лораша пайда эц цаэ бер хила безам хиларах а. Лоранттачул дикагӀа цхьаннена а хац, тоаьала довт, вох дагаь тешаш уиахо хилар мел пайдане да йтара чоалхаме операни еа! Цудухьа дитаица унахо верзавада гӀулакх хирурге операцех тӀийне.

Шератера шерага шерлуш да СССР-е цу тайпара акушерски новкъостал делла. Из бахьан долаш селхан бер хилара ираз га догдоахийла йоацаш хиначача заераш кхалнахега из бекхьоиера ираз кхоач.

Профессор Р. ВАНИНА.
(Санитария просвещени централыш Ӏалаш - технически институт).

ХӀара шера белгалдоенах Нохч-ГӀалгӀай медицински училище «Уахкхӏенон Ди».

Иштта чакхдаьлар «УахкхӀенон Ди» укх шера а. Беррагача денирхона дакъа лоьцар спортакиаде. Студенташ болча хьоаналгӀа хилар «ЦӀена хӀарга» общества Ленински районни комитета председатель Т. В. Зубцова, Сийлахь-боккхача Даьзен тӀом тӀа дакъа лоацаш хинна Е. Н. Редькина, заслуженни доиараш училищ балалой З. И. Гоннерт, М. И. Скворцова, «Красный молот» завода балахо С. М. Хайдарова.

Доиархой цӀерагӀа хьоакамка дег тӀара борнал салаш хьамоьл дир Н. Сафоиовас.

Цу тайпарча вӀашагӀкхетаро чӀоагӀбу кагархой патриотически хетам, дика дор пу цар дегашка.

СУРТА ТӀА: лаборант Н. Г. Шуругина цӀий доацкхийта студентка Н. В. Мазурица унахкӀено техкаш я.

И. ПЛИЕВА сурт.

ФЕ ХИЛА

ХӀинц кх шу гарта ха пыной накъаиша транспортни хатараш хилара бахьанех зуламехи газета шиӣ декаранте дувцаш латта.

Тха лекхар да, автомобилаш хьа ха вьача юкъера дӀанотйолаш гӀудалх юха къайолгӀарйолаши из хиларах нах, водителаш, гӀашлой хӀайхетабар. Вешта, из хилча дика хоташ сег хале а я тамаш. КӀеззига партӀатонаш синанц хайя автомобило, бакъал цхьацадолча хӀамашта ваӣ готдаю но. Кхы мел дар дӀадаьча, мокьагӀа лелара белгалабарча законагӀа накъхошкея улицаш гӀолла лелаиза ца воалча кхоачаваье саг. Уж законаш чоалхане дац, цхьабакъда уж кхоачаш ца дича тӀехьагӀа доккха зулам доал. ДӀауйлал оаш воцош, из кхераш шийна тӀалаца хьашт дий?

ДӀадахача шерайа нийсдача укх шера хьалхарча квартале накъхашка хула транспортни катарешк кӀезаг дукха кӀезиг хӀалха вӀашгӀехьдаьккхад. Цхьабекъьа, гӀадвиха хӀама дац. Цу юкъагӀа 156 авари хьй республика накъхашка. Цига 23 саг вииав, 150 сага човаьт хьй Теркалӏоъ оаш уж хьераш, шоай гӀулакхий мах бел. Уж хатараш-м тӀем тӀа хиииа мечаш, хьй бехкагӀа иаьрашча хайа хиина из дий. Сагатоиаш хьашт долаш кхьаккха а цкхе хиннан байиарехи чомаш хатьэрехи. ХӀаьта е уж тӀехоачаш хул, кунах выводаш а ш.

Ахха укх тӀехкарча кӀиреагӀа республика накъхашка 34 авари хьй транспорто 16 сага човиаш а еш.

Шиӣ доалахьара «Запорожец» яха автомобиль а лахкаш, заправочни станцера хьара а вьакна, ше керттерча накъха тӀа дӀатӀаоаллаш Н. Королева юхе битабац цу накъагӀа йоагӀача В. Ахматова «Жигулешо», из бахьан доллаш машин вӀашкакхийттӀй. НакъагӀа лелара правилаш Королева кхоачаш ца прах, шофер Ахматов лоралуш из хьалдея кхе саг эйи вазиаш.

ХӀараиена ховеш да, лоаме бокъо йола документаш, номерной знакаш хьиди, кортта безе малар малаиза лелча шера транспортни средство дехла Ӏохаа йиш йоацагта. Цхьабакъда Новогрозненски посёлке ваьхача Х. Темербаевна хийтад фуикагӀа а из дар могаш не дий ьыеиа. Цхьабакъда из гӀалатвоьича хиинав. НакъагӀа лелара ходене толхадаро болшшерча меиге тӀа духнар. Машин ясло а ваиаха, докуметаш номерахи йоашаӣ нӀуменккал лелаш хӀинаов по авари хьй.

Укх тӀехкарча хенӣ кест-еста машеиаш тӀеттт гӀашлорта. Шиниа а вагӀеиа бехкабе хул из.

Сов тӀехьмакхкха сика машенаш лелараха терко йоацаш хилрахи ялх шу дьышиин йаӀигга машин тӀетехӀий шиӣ доланца автомобиль йовҷш волча кансерви завода бухгалтера Р. Умханова. Цуниа бехкана йийига дай а бе; бӀарг лакха сег а воваш бер къаь арадайтарал.

Шоай бехкагӀа зулам динволай гӀашлоинта Н. Авесина, В. Лапчевна, дукхачча кхоеверба.

НакъагӀа лелара правилаш толхадьиайтна юкъе да мотоциклисташ М. Краслов, В. Кузнецов хаиахх а мина ваха а волаш хиниах, ПАП-1 шофераш Н. Архипов, М. Щербенов, кхьберам.

А. ЧЕБУШЕВ.

Редактор Т. А. ТЕПОВ

НИКЪ НИКА ХИЛВА ШУН

Укх деношка Нохч - ГӀалгӀай республикера отпускех воьла 80 саг вахав Турке. Царна юкъе бе нехкавхтахой, гӀишлойхой, лораш, юрта болхахой — гӀишлошкой управление СМУ-8 постройкомэ председатель Алиев ИбрахӀим Урус - Мартанерча больницера лор Бецаев Хьамид, гӀишлойн управление машинист Борисова Тамара, цу управлени № 10 йолча СМУ каменщикий бригадир Дикаев Султан, гӀишлойн материалий комбинате болхло Варманнанаев Анна, кхин бераш.

Экскурсии хоаналыча 19 дийнахьа уж хургба Анкаре, Стамбуле, Памуккале, Гераполисе, Измире, Бурсе, хьожургба мувашка. Ататюрка музолейте белларча накъадигашка, кхача исторически моттигашка, къахьегамхой лаларга - лилара.

ХӀара экскурсий турзмаш совет кийчо еш я республикера къахьегамхой Румыне бахийта.

Я. БУБЕНКО,
тха штате воцаш корреспондент.

Къоначча художникий выставка

1980 шера хьайелла Грозне болх бен я берий художественни школа. Школе Ӏомабала хӀакийду 11—15 шу даьна лаьзархой. ХӀаьта цуи лаьзара программе дить шера даьрзӀа я. Цу юкъе школа преподавателашта юккьиннара художественни образовани ду береата, уж керттерча (общеобразовательни) школа дешала тӀера а да дойжам. Художественни школе уж Ӏомабу торпара хӀамаш, декоративно - прикладной искусство кхетас, изобразительни искусства истори Ӏомаду. Дийнахьа художественни школе зарьтаних кхе йена боаларешта дахахь сайрейнара отделени а я. Белгалдаккха доагӀа, уж говзалаш кагийча береата Ӏомаеча, школа хьехархошта тоьал хӀама кароӀааьаннига. Цуя белгало цигьер самерлойнахь Грозни художественни музея вактанаш эшар нийсденичо. Укхаза кхалллахьа хьоакхаш дар берий художественни школах дешархоша шоаи кхийчаь белхаш. Йолкха лэл тӀаловлаши цнкхе оставь да къоаламиь, ... бесвешка лекха..., ..., ... хӀивеш, иситорнартеш, иштте дӀахе. Юкъашкарча школа шийна хьалхашна декхар уттаду берааш белгалча хӀеман тӀера сурт даккха, цун коиъовза Ӏомаде, вешта аьлча художественни грамота корта карадайта. Сурт диллара говзал лакхъе а цуи композиционни хӀоеэгӀа хилийта а беренш уйла тӀайоттийтаи хилар белгалду выставка.

Тайп-тайпара а бераша сурт дулаш керта йоашна. Масала, укхаза из сурташ вай Даьхе, республикан революционни наьъъе, цуи тӀехьагӀарча нефтьан промышленность моттигарна, ваӣ хахвайна вахаре хетадаь тематически белхаш. Цӏе корга хьожаш хиииача духхьача ваха къаьста хила диилла кхъеш авгалора «ЦӀе лоаица» хийла 14 шу даьнача Ахьд Вауде ваьда сурт. ХӀетача автора гоэзал дакха йолаш хьехожи вай чекхе революция кхачар. Цуя композиции а дика вӀашгӀехьйоаккх до ЦӀе аитаа хьерави. Йола айхьа диннадк ... тоаха герайка къйчисаиа шо саг ве тьалдорэ ... тӀа, ... тӀехьадирэ а долла массехк кофраи бола ... диллаиз гӀалаш болчабаь. Акварельни бесарашша лакха да из сурт.

Гулбенкарий иштта терко тӀаоэьш говза лелла да патриотически темах дола «Къамсара Кавказ» яха Коваль Маринай, «Керда промыслаш» яха Гишаков Эйме, «Мирен» яха Неустроев Владимира, «Завод хьалъеш латт» яха Киченко Саший, «Къьнара промыслаш» яха Саидов Хьамида, иштта кхийна хӀибарий суртеш.

Тахакара вазар хьокхе гӀертош хиларал совгӀа къона художникаш шоай фантазеи хьакхоалла гӀерт общеобразовательни школе шоаш Ӏомеча художественни произведенеи образаш а. Иштта, «Слово о полку Игореве» яхача произведенеиара образ говзал лакха йолаш я композици чулоаьий бедаш а тьаргхалай. Пешиц Сашас ЧӀоагӀа терхам тӀеоэзаш а уйла яйташ а дӀ из сурт. Из тайпа терхам тӀеоэзий кохбелхам кхы а дӀ выставке. Цар белгалду берааш художественни говзал йоадлаш, фантази йолеш, уйла кхе дӀахо кхачийта гӀерташ хилар. Цу хьакхеь дукха йоэзош дааь выставкага хьожаш кхиачча наха выставочни зала книжка тӀа.

С. ВЕРНОВ.

ТИША АЬШК—МАРТЕНАШТА

Город Москверча къахьегамхой инициативагӀа 20 апреле коммунистически субботник ду В. И. Ленин ваь 104 шу дизара сейна.

«Вторчермета» Нохч - ГӀалгӀай управление предприятеи, организацеи, колхозий, совхозий кулгалхошкара дех ленински субботник долча дийнахьа тише аьшк дукхагӀа гулдари дӀадалари.

Тиша аьшк — из да тракторашй, комбайнаш, автомобилаш, станокаш, халкъа эша товараш хьадарга дода болат.

Новкъостий! Шоай хаииахьа тишача аьшках мукъалха шоай предприятеи цехаш, мастерскеи территореш, шоай транспортаца «Вторчермета» дӀанемии пункташка дӀаккхехьа тиша аьшк.

Дин ма лелаш! Металл дукхагӀа — Даьха йӀаьрагӀа!

Массане а аравала тиша аьшк гулеи гӀалалеи!

«Вторчермета» еррига цехаша 20 апреле тиша аьшк дӀаэчуйдерга Ӏуйрина 7 сахьат даьлча дена сайрийна 20 сахьат даллалца.

«Вторчермета» Нохч - ГӀалгӀай управлени.

Кагий нахи мехкарийи!

ЛоархӀамаш бехктохкамеи гӀа банкха безаш да шо, шоаш малаш хургда, пашош малагӀа профессе хоржаргья ха деза шоана. Юкъера образовани лакхен гӀишлонхочун говзал Ӏомаен уйла йолаш бараш шийнига хьех № 11 йолча Грозненски юкъерча профессионально - технически училищо.

Деша хьачуэц 16 шу а кхы дукхагӀа е ха яьина, 8—10 класс образовани йолаш бола кагий нахи мехкарийи.

Дика говзалаш йола болхлой кийчбу училищо укх профессеш:

1. Облицовщик - плиточник - мозаичник.
2. Маляр (гӀишлойн).
3. Столяр (гӀишлойн).
4. Каменщик — конструкцеш вӀашагӀъехкар.

Дешаш яхха сад ха — 3 шу.

Лакхе йийцача профессеш совгӀа, квалифицированни болхлой кийчбу училищо юкъера образовани ено а — цхьан шера деша а деаш укх профессеш:

1. Штукатур.
2. Штукатур - облицовщик - плиточник.
3. Каменщик.
4. Плотник.

Училище деша боагӀараш экзаменаш йоацаш дӀачуэц. Дешар мах боацаш да училище. Деша багӀараша дая хӀама, обмундировани, спецбарзкъаш да. Городе ца бахараша общежити я. Дешаш йоаккхача юкъагӀа дешархоша ахча тел производство Ӏомаеча хана даьча баххех 33 процент а лоархӀаш.

Дешархошта льготаш тел городерча транспортаца болхаш а хӀаьта иштта посадацеи самолетацеи болхаш а. Хадлаиза болх баьча стажана дӀалоархӀ училище дешаш йоаккха ха.

Деша дӀачуйнараш цу цхьан хана дӀацо цеша йиш я сайнийнарча школашка, техникумашка, институташка, подкурсашка.

Юкъера профессионально - технически училища йисте а яьккха, экзаменаш дӀаеннарашта юкъера образовани лакхарахи профессе разряд оттаярахи диплом лу.

Училища тӀехдика чакхъяьккха диплом яраш болх баь стаж ца эшаш лакхерча дешара заведенешка дӀачуэц, деша болхача хана царна къьастта льготаш тел.

Училище деша воагӀаш хилча хьачудалаиза доргдац укх тайпара документаш:

1. Директора цӀерагӀа заявлени.
2. Вахача моттигара справка.
3. 8—10 класс образовани яьхха теша.
4. Вала тӀайола теша е паспорт.
5. Зеб долаш 4 сурт.
6. Лорашкара справка.

Документаш дӀачуйийду хӀара дена Ӏуйрийна 8 сахьат даьлча дена сайрийна 4 сахьат даллалца. Училища адрес: гор. Грозный, Старопромысловски район, пос. Н.-Катаяма, Шефски улица, 23. Цу оагӀорахьа лел №№ 4, 6, 11, 26, 32 йола автобусаш. Центральни рынке тӀахайча Ташкала яхача сецача Ӏовоал.

Деза доттагӀий!

Дувла тха училище деша!

№ 11 йолча Грозненски юкъерча профессионально - технически училища дирекци.

ТЕЛЕВИДЕНИ

[illegible]

РАДИО

[illegible]

ХАОТТАМ

Тахан республике гӀоала Грозни хуиналуш марха а йолаш, Ӏуйрийна дехк а доллаш, малхбоалехьара мух а хьаклаш ха хилан фогара температура республике гӀоала 13—16, Грозни 15—18 градус. Моеиаш болаш хилан тарлу. Кхоана дешеша ... ... мерхаш а болаш ... моттигаш ... а ... бе-бола вагӀорахьара мух а хьекхаш ха хилан фогара температура буйсанна 1 градус шелалла 4 градус йовхалла хьалхаш, дийнахь 20—23 градус. Мохана болаш хилан тарлу.

Метеостанци.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гӀа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-00; редактора зам. — 3-80-11: бехктохкама секретара—3-34-38; партийна вахара культура отдела — 3-41-40; промышленности отдела — 3-42-00; юрта болхана отдела — 3-43-20; письмой отделан бухгалтерен — 3-80-71.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора — 3-80-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-41-40; отдела промышленности — 3-43-30; отдела сельского хозяйства — 3-43-20; отдела писем и бухгалтерии — 3-80-71.

[illegible]

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революци проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 3776.